

پودمان مهارتی چهارم
گل‌سازی و گل‌آرایی
استاندارد هنر در خانه

رشته‌ی مدیریت و برنامه‌ریزی خانواده
شاخه‌ی کاردانش

فهرست مطالب پودمان گل‌سازی و گل‌آرایی

۳۴۰	هدف کلی
۳۴۱	مقدمه
۳۴۲	فهرست وسایل و تجهیزات مورد نیاز
۳۴۴	واحد کار اول: روش‌های متداول گل‌سازی
۳۵۵	واحد کار دوم: ساخت گل‌های پارچه‌ای
۳۷۳	واحد کار سوم: ساخت گل‌ها و میوه‌های چینی
۳۹۴	واحد کار چهارم: ساخت گل‌های بلند
۴۱۱	واحد کار پنجم: ساخت گل‌های کاغذی رؤیایی (کالک)
۴۱۸	واحد کار ششم: گل‌آرایی
۴۲۷	پاسخ نامه‌های پیش‌آزمون‌ها
۴۳۰	پاسخ نامه‌های آزمون‌های پایانی نظری
۴۳۲	منابع

هدف کلی

آشنایی با اصول اولیه‌ی گل‌سازی به منظور کسب توانایی ساخت انواع گل از پارچه، فوم، خمیر چینی و کاغذ و نیز آماده‌سازی میوه‌های خمیری و گل‌آرایی.

جدول زمان‌بندی

زمان آموزش نظری	زمان آموزش عملی
۱۰ ساعت	۲۵ ساعت

هدف از تألیف این پودمان، آموزش هنر گل‌سازی و گل‌آرایی است که کاربردهای گسترده‌ای در محیط‌های مختلف زندگی دارد و با یادگیری این هنر، علاوه بر پر کردن اوقات فراغت، می‌توان به محیط زندگی خود، زیبایی و طراوت بخشید.

با مقداری وسایل کم ارزش می‌توان گل‌هایی زیبا ساخت و با اجرای فن‌های گل‌آرایی احساس و عاطفه‌ی خود را نمایان کرد.

امید است با استفاده از اطلاعات ارائه شده در این پودمان، بتوانید با کم‌ترین بودجه و با بهره‌گیری از ذوق و سلیقه‌ی خود، محیطی زیبا و شاد برای خود و خانواده‌ی خویش فراهم آورید.

مؤلف

فهرست وسایل و تجهیزات مورد نیاز

شماره	نوع وسایل	مشخصات فنی
۱	انواع روبان	روبان ساتنی یا ارگانزا
۲	سیم‌های گل‌سازی	سیم ساقه رز یا آفتاب‌گردان
۳	پرچم گل	ریز و صدفی
۴	سیم‌های روکش‌دار	سایز ۲ و ۳ و ۵ و ۷
۵	سیم بدون روکش	نازک
۶	قیچی	کوچک با تیغه‌ی صاف
۷	انبردست و دم‌باریک	کوچک
۸	چسب چوب	نوع غلیظ
۹	سری اتوی گل‌سازی	برقی
۱۰	نوار گاترین	سبز - قهوه‌ای و سفید
۱۱	درفش	-
۱۲	بالشتک اسفنجی	با روکش کتان
۱۳	نخ کتان	نازک
۱۴	قلم‌مو در اندازه‌های مختلف	قلم‌موی تخت
۱۵	نشاسته و ژلاتین	پودری
۱۶	آرد نشاسته	آلمانی
۱۷	گلسیرین	خارجی
۱۸	وازلین	شفاف
۱۹	سری ابزار یا مدلینگ	بدون خط و با خط
۲۰	سری کامل سمبه	لاکی یا فلزی
۲۱	سری رنگ روغنی	از نوع تیوپی
۲۲	سری رنگ اکریلیک	-
۲۳	رنگ جوهری	مایع
۲۴	رنگ‌های محلول در آب	رنگ‌های پودری پارچه‌ای
۲۵	نایلون ضخیم	بدون عاج و صاف
۲۶	پنس	-
۲۷	قالب معقر یا زیرمبلی	در سایز بزرگ

فهرست وسایل و تجهیزات مورد نیاز

شماره	نوع وسایل	مشخصات فنی
۲۸	دستمال کاغذی	دستمال رولی
۲۹	سوند	-
۳۰	فیبر	-
۳۱	وردنه	لاکی
۳۲	نوار تفلون	-
۳۳	انواع قالب	قالب دور بُر
۳۴	حلال ترابنتین	-
۳۵	اسکاتیو (محلول خشک کن)	-
۳۶	اسفنج	-
۳۷	فوم	فوم به ضخامت ۰/۵ یا ۱ میلی متر
۳۸	اتوی خانگی	-
۳۹	نخ قرقره	نوع مرغوب و محکم
۴۰	اکلیل هفت رنگ	- پودری
۴۱	پودر تالک	-
۴۲	قالب برگ و گل	قالب تخت
۴۳	چسب گرم و قطره‌ای	-
۴۴	ابر	قالبی
۴۵	اسپری کیلر	مات و براق
۴۶	کاغذ کالک	A _۴
۴۷	چسب مایع	-
۴۸	کاغذ کشی سفید	-
۴۹	خودکار بدون جوهر	-
۵۰	پاستل روغنی یا مداد شمعی	-
۵۱	غلط گیر	ماژیکی
۵۲	فریم	ابعاد مختلف
۵۳	وسایل تزئینی برای روی تابلو	-
۵۴	گلدان	-

واحد کار اول

روش‌های متداول گل‌سازی

تصویر ۱۱- واحد کار اول

هدف‌های رفتاری

انتظار می‌رود هنرجو پس از گذراندن این واحد کار، بتواند به هدف‌های زیر دست یابد:

- ۱- روش‌های متداول گل‌سازی را نام ببرید.
- ۲- طرز تهیهی خمیرچینی به روش سنتی و مدرن را توضیح دهید.
- ۳- اجزا و قسمت‌های مختلف یک گل را نام ببرد.
- ۴- انواع رنگ‌های مصرفی را در گل‌سازی نام برده و توضیح دهید.
- ۵- انواع براق‌کننده‌های متداول در گل‌سازی را نام ببرد.

۱- نام پنج گل را بنویسید.

۲- هشت سبک گل‌سازی را نام ببرید.

۳- بانگه کردن به یک شاخه گل بگویند از چه قسمت‌هایی تشکیل شده است.

۴- دو روش تهیه‌ی خمیر گل‌سازی را بنویسید.

مقدمه

وسیع‌ترین رشته‌های هنری است و شاخه‌های منشعب از آن بسیار است.

گل‌سازی رشته‌های زیادی دارد که تعدادی از آنها عبارت‌اند از:

۱-۱-۱ گل‌سازی با خمیر چینی:

در این روش برای ساخت گل از خمیر استفاده می‌شود. ساخت خمیر روش‌های متفاوت دارد. گل‌سازی با خمیر چینی به چند روش انجام می‌شود که دو روش آن توضیح داده می‌شود.

امروزه گل‌سازی یکی از هنرهای رایج محسوب می‌شود که زیبایی طبیعت را به خانه‌ها، ارمغان می‌آورد و موجب نشاط و سرزندگی افراد خانواده می‌شود. در یادگیری فنون گل‌سازی، تمرین، پشتکار و ابتکار از مهم‌ترین عوامل پیشرفت است، که از طریق آموزش دقیق و طراحی مدرن^۱ و ایجاد هارمونی^۲ مناسب در تزیین گل‌ها میسر می‌شود.

در این واحد کار انواع روش‌های گل‌سازی توضیح داده شده است.

۱-۱-۱ آشنایی با روش‌های متداول گل‌سازی

گل‌سازی یکی از پر طرفدارترین هنرهاست و هر ساله به تعداد افراد علاقه‌مند آن افزوده می‌شود. این هنر یکی از

۱. Modern جدید، تازه، باب روز

۲. Harmonie هماهنگی

الف) روش سنتی پخت خمیر

در روش سنتی از خمیر نان باگت، خمیر خام و خمیر شورا استفاده می‌کنند.

هر چند این گل‌ها ظرافت زیادی ندارند. اغلب موارد، گل‌ها براق و با رنگ‌های تند دیده می‌شوند. این روش بیش‌تر در سال‌های گذشته متداول بوده است.

ب) روش مدرن تهیه‌ی خمیر

در شیوه‌ی مدرن، خمیرها اغلب پخته شده است. در ساخت گل‌های ایتالیایی و آلمانی از این شیوه استفاده می‌شود. شیوه‌ی مدرن، متداول‌ترین روش گل‌سازی در سال‌های اخیر بوده است. در این روش گل‌ها با ظرافت بسیار و در رنگ‌های ملایم ساخته می‌شوند، به طوری که شباهت زیادی به گل‌های طبیعی دارند و نقص آن‌ها فقط شکننده بودن آن است.

ب) گل‌های کلاسیک

سبکی مدرن از گل‌سازی است که گل‌ها بیش‌تر به حالت کروسه^۱ و یا فر شده فرم می‌گیرد.

۱-۲-۱ گل‌سازی با فوم (گل‌های بلند)

گل‌های بلند از فوم ساخته می‌شود این گل‌ها قابل شست و شو و انعطاف‌پذیر هستند گل‌های بلند دارای انواع مختلفی است. از جمله آن‌ها می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

الف) گل‌های طبیعی

این گل‌ها در روش مدرن بسیار زیبا، نزدیک به طبیعت و با رنگ‌های متنوع تهیه می‌شوند.

ج) گل‌های خشک

چهره‌ی گل نشان دهنده‌ی گل خشک شده با لبه‌های پوسیده است.

د) گل‌های آفتاب سوخته

در این شیوه، به نظرمی رسد گل و برگ‌های گل، زیر نور

۱. نوعی از ساخت گل برگ است. در این روش کاغذی کروسه‌ای را روی فوم گرم قرار می‌دهند و با فشار خطوط را روی فوم منتقل می‌کنند و گل، برگ به دست آمده حالت چروک و کروسه‌ای پیدا می‌کند.

چهره‌ای متفاوت دارند. ماده‌ی اولیه‌ی آن‌ها مقواست و با روکشی از مواد اصلی بادکنک به نام لاتکس پوشیده می‌شود. معمولاً گل‌ها به اندازه‌ی طبیعی یا کمی بزرگ‌تر آماده می‌شوند و قابل شست‌وشو می‌باشند.

۱-۱-۵ گل‌های کاغذی خشک

گل‌های کاغذی از مقوای گرم پایین یا کاغذ گرم بالا تهیه می‌شود. چهره‌ی این گل‌ها مانند گل‌های طبیعی خشک شده است. شیوه‌ی ساخت بسیار ساده است و گل‌ها سبک و انعطاف‌پذیرند و برای تزیین بسته‌های کادویی بسیار مناسب هستند

چند نمونه‌ی دیگر گل‌سازی عبارت‌اند از گل‌های تَرک^۲ و دانه بلوری، گل‌های شیشه‌ای، گل‌های سرامیکی، گل‌های مس و برنز و....

شدیداً آفتاب، سوخته و لبه‌ی گل برگ‌ها حالت پژمردگی و خشک پیدا کرده است.

۱-۱-۳ گل‌سازی با پارچه

گل‌های پارچه‌ای را از انواع پارچه‌های مختلف، نظیر ساتن، حریر، ارگانزا^۱، جیر، انواع پارچه‌های چروک و... می‌توان آماده کرد. این گل‌ها انعطاف‌پذیرند، اما در اکثر موارد قابل شست‌وشو نیستند مگر این‌که روی گل‌ها را با مواد قابل شست‌وشو بپوشانید. بیش‌ترین کاربرد گل‌های پارچه‌ای، روی لباس و گل سر و دکور است.

۱-۱-۴ گل‌های چرمی

گل‌های چرمی به خوبی انعطاف‌پذیرند و با بقیه‌ی گل‌ها

۱. Organza نوعی پارچه که از الیاف ابریشم تهیه می‌شود
 ۲. گل‌های تَرک نوعی از ساخت گل و برگ است که طی چند مرحله انجام می‌شود و موادی که به سطح کار اضافه می‌شود ترک می‌خورد و با پاشیدن شن‌های بلوری روی سطح گل، به صورت ترک و دانه بلوری آماده می‌شود.

۱-۲ آشنایی با انواع گل

گل‌ها با نام‌های مختلف نظیر رُز - داوودی - نرگس - مارگریت - گلایول و... در طبیعت دیده می‌شود.

۱-۳ آشنایی با اجزای گل

گل‌های موجود در طبیعت بسیارند و هر شاخه‌ی گل از ساقه، برگ و غنچه تشکیل شده است. اجزای گل عبارت‌اند از: کاسبرگ، گلبرگ، پرچم، مادگی و تخمدان.

دمبرگ

رگبرگ

گلبرگ

پرچم

تخمدان

غنچه

کاسبرگ

از روی گل طبیعی، گلی زیبا و نزدیک به طبیعت بسازد. قطر ساقه بسته به اندازه‌ی گل‌ها و حجم غنچه، با توجه به حجم گل و طرح برگ و رگ‌برگ‌های موجود در آن. همه از نکته‌هایی است که باید دقیقاً به آن توجه کرد.

فعالیت عملی ۱

۱- هنرجویان به گروه‌های پنج نفری تقسیم شوند و هر گروه نوعی گل را به کلاس بیاورند و اجزای آن را روی گل طبیعی مشخص کنند. (گلبرگ، کاسبرگ، پرچم، مادگی، تخمدان، برگ و غنچه)

۲- هنرجویان در گروه‌های فوق با رنگ روغن و قلم مو روی بوم نقاشی، ترکیب رنگ‌های مختلف را نشان دهند.

۱-۴ شناسایی انواع رنگ‌های مصرفی

رنگ‌های مصرفی متداول در گل‌سازی عبارت‌اند از:

۱-۴-۱ رنگ روغن

این رنگ‌ها را با حلال‌هایی نظیر تربانتین، روغن برزک یا خشک‌کن می‌توان رقیق کرد. کاربرد آن در گل‌های چینی و بلند است و از آمیختن رنگ‌های اصلی باهم می‌توان رنگ‌های فرعی را به دست آورد.

گل‌ها را با دقت نگاه کنید و آن‌ها را با هم مقایسه کنید. کاسبرگ‌ها و گل‌برگ‌ها، پرچم و مادگی گل را بررسی کنید. فردی که به ساخت گل می‌پردازد، ابتدا باید گل را کاملاً بشناسد و اجزای آن را جزء به جزء بررسی کند تا بتواند

۱-۴-۴ گواش

رنگ‌های گواش به روش قدیمی در خمیر گل چینی به کار می‌رود. اما به سبب حجیم بودن و کدر کردن کار، امروزه متداول نیست.

۱-۴-۵ رنگ‌های پلاستیکی یا روغنی ساختمانی

این نوع رنگ‌ها با تینر فوری یا روغنی رقیق می‌شود و حجم مشخصی روی کار ایجاد می‌کند. برای گل‌های سرامیکی بسیار مناسب است.

۱-۴-۲ رنگ اکریلیک

این رنگ با آب رقیق می‌شود ولی پس از خشک شدن با آب شسته نمی‌شود. در گل‌های چینی کاربرد دارد و به سبب نداشتن حجم اضافی لطافت زیادی به کار می‌بخشد.

۱-۴-۳ رنگ‌های پودری پارچه‌ای

رنگ‌های پودری از رنگ‌های محلول در آب است. برای تهیه آن مقدار یک قاشق غذاخوری از پودر را در نصف لیوان آب سرد بریزد سپس با قاشق هم بزنید سپس یک روز بعد مورد استفاده قرار دهید. از رنگ‌های پودری در خمیر گل چینی و گل‌های کاغذی یا پارچه‌ای، چرمی، تزک و دانه بلوری استفاده می‌کنند. رنگ‌های پودری به سبب نداشتن حجم اضافی، لطافت مناسبی به کار می‌بخشد.

۱-۴-۶ اسپری‌ها

اسپری کیلر برای براق کردن گل‌های خمیری در روش قدیمی به کار می‌رفته است. امروزه برای چسباندن موادی نظیر اکلیل یا دانه بلوری روی کار در گل‌های تَرک و دانه بلوری مصرف دارد. از اسپری طلائی و نقره‌ای نیز استفاده می‌شود.

۱-۴-۷ رنگ‌های صدفی

برای صدفی کردن گل‌های چینی به کار می‌رود. اگر یک قاشق غذاخوری پودر صدف را با ۲ قاشق غذاخوری کیلر یا ورنی^۱ مخلوط کنید و با قلم موروی گل‌های چینی بکشید، گل‌های صدفی را می‌سازید. از مخلوط کردن مقدار بسیار کمی رنگ روغن با محلول بالا، می‌توان رنگ صدفی را به رنگ‌های مختلف درآورد.

۱-۴-۸ رنگ‌های اکلیلی

پودر اکلیل به رنگ‌های مسی، طلائی و نقره‌ای در بازار موجود است. با اضافه کردن یک قاشق غذاخوری پودر اکلیل به خمیر گل چینی، خمیر اکلیلی تهیه می‌شود و با اضافه کردن ۳ قاشق غذاخوری کیلر یا ورنی به آن رنگ اکلیلی طلائی، مسی یا نقره‌ای به دست می‌آید که در برخی گل‌ها مانند گل‌های تَرک و دانه بلوری و چرمی برای تزئین استفاده می‌کنند.

۱-۴-۹ آب رنگ

برای سایه کاری روی گل‌ها و میوه‌های خمیری به کار می‌رود. حلال آن آب است و پس از خشک شدن نیز به راحتی با آب پاک می‌شود. به همین جهت، بعد از سایه کاری روی کار را با ماده‌ی تثبیت کننده‌ای مانند کیلر می‌پوشانند. روی میوه را می‌توان چرمی یا به حالت پتینه^۲ رنگ آمیزی کرد.

۱. vernis لعاب، چرم شفاف و براق

۲. پتینه به معنای قدیمی سازی و کهنه کاری است و نوعی تکنیک رنگ محسوب می‌شود.

۱-۵ برّاق کننده‌ها

برای برّاق کردن روی انواع گل و میوه به کار می‌رود. در این جابه چند نمونه‌ی آن اشاره می‌شود:

۱-۵-۱ کیلر

به صورت اسپری و کیلویی دیده می‌شود. حلال آن تینر ۱۰۰۰۰ یا لوساید است و مصارف گوناگون دارد. برای برّاق کردن نیز از آن استفاده می‌کنند.

۱-۵-۲ پلی‌استر

این برّاق کننده از مخلوط کردن دو ماده‌ی مختلف به دست می‌آید روی گل‌های سرامیکی از آن استفاده می‌کنند و قشر ضخیمی از ماده‌ی بی‌رنگ روی گل‌ها ایجاد می‌کند.

۱-۵-۳ ورنی

کمی برّاق‌تر از کیلر است و برای برّاق کردن در موارد مختلف گل‌سازی از آن استفاده می‌شود. حلال آن نیز تینر است.

بیشتر بدانید

برای تهیه‌ی میوه، سبک‌های^۱ مختلفی در گل‌سازی وجود دارد که عبارت‌اند از:

- ۱- میوه، سبزی و خمیری
- ۲- میوه‌های حجمی
- ۳- میوه‌های شکری
- ۴- میوه‌های چرمی
- ۵- میوه‌های زیرخاکی و پتینه
- ۶- میوه‌های نیمه شده
- ۷- میوه‌های تَرک و دانه بلوری
- ۸- میوه‌های آب‌دار
- ۹- و ...

۱. Style. روش خاص ساختن و ایجاد یک کار هنری، مجموعه‌ی خصوصیات یک کار هنری که آن را از سایر کارهای هنری جدا می‌کند.

- گل‌سازی به رشته‌هایی نظیر، گل‌های خمیر چینی، بلندر، پارچه‌ای، چرمی، کاغذی خشک، ترک و دانه بلوری، شیشه‌ای، سرامیکی، مس و برنز، رؤیایی و... تقسیم می‌شود.
- گل‌های طبیعی، کلاسیک، خشک و آفتاب سوخته جزء انواع مختلف گل‌های بلندر است.

گل	مواد اصلی	شکندگی	انعطاف پذیری	قابلیت شست‌وشو
خمیری چینی	خمیر	×		×
بلندر	فوم		×	×
پارچه‌ای	روبان و پارچه		×	
چرمی	مقوا و لاتکس		×	×
کاغذی خشک	کاغذ و مقوا		×	

- اجزای گل عبارت‌است از گل‌برگ، کاسبرگ، پرچم، مادگی، تخمدان، برگ، غنچه و ساقه.
- رنگ‌های مصرفی در گل‌سازی عبارت‌است از: رنگ روغن، اکریلیک، پودری پارچه‌ای، گواش، پلاستیکی یا روغنی ساختمانی، اسپری، رنگ‌های صدفی، اکلیلی و آبرنگ.
- ورنی، پلی‌استر، کیلر از براق‌کننده‌های مصرفی در گل‌سازی است.
- حلال‌های مصرفی عبارت‌است از روغن برزک، تربانتین، خشک کن و...

آزمون پایانی
نظری واحد کار اول

- ۱- در کدام روش تهیه‌ی خمیر، گل‌ها ظرافت بیش‌تری دارند؟
الف) خمیرهای سنتی   ب) خمیر مدرن   ج) هردو   د) هیچ کدام
- ۲- کدام یک از روش‌های زیر برای ساخت گل‌های بلندر استفاده می‌شود؟
الف) بلندر خشک   ب) بلندر طبیعی   ج) بلندر کلاسیک   د) هر سه
- ۳- گل‌های چرمی با کدام یک از وسایل زیر ساخته می‌شود؟
الف) خمیر   ب) مقوا   ج) چرم   د) هیچ کدام
- ۴- چه نوع ماده‌ی برّاق‌کننده‌ای از مخلوط کردن دو ماده به دست می‌آید؟
الف) ورنی   ب) کیلر   ج) لاتکس   د) پلی‌استر
- ۵- کدام جمله صحیح است؟
الف) حلال رنگ روغن، تربانتین است.   ب) حلال رنگ اکریلیک، تینر است.
ج) حلال رنگ گواش، آب است.   د) الف و ج صحیح است.
- ۶- کدام گل بیشترین کاربرد را بر روی لباس و گل‌سر دارند؟
الف) گل بلندر   ب) گل چرمی   ج) گل خشک   د) گل پارچه‌ای

آزمون پایانی
عملی واحد کار اول

- چند روش متداول گل‌سازی با فوم را انجام دهید.

واحد کار دوم

ساخت گل‌های پارچه‌ای

فعالیت عملی ۸	فعالیت عملی ۷	فعالیت عملی ۶	فعالیت عملی ۵	فعالیت عملی ۴	فعالیت عملی ۳	فعالیت عملی ۲	فعالیت عملی ۱	وسایل و تجهیزات مورد نیاز	
*		*		*	*	*	*	پارچه‌ی ابریشمی، ساتنی، ارگانزا و....	۱
	*	*	*					سیم گل‌سازی بدون روکش	۲
	*							انواع پرچم گل	۳
*								سیم روکش دار	۴
*			*	*				قیچی	۵
		*		*	*	*		نوار گاترین	۶
*	*		*				*	نخ کتانی	۷
*							*	رنگ‌های محلول در آب	۸
								قلم مو	۹
		*			*	*	*	نشاسته و ژلاتین	۱۰
		*			*	*	*	لایی زانفیکس	۱۱
					*	*		آب	۱۲
				*				چسب کاغذ دیواری	۱۳
		*			*	*		انبردست	۱۴
		*						اتوی خانگی	۱۵
*	*	*						پنبه	۱۶

هدف‌های رفتاری

انتظار می‌رود هنرجو پس از گذراندن این واحد کار، بتواند به هدف‌های زیر دست یابد:

- ۱- ابزار و وسایل ساخت گل‌های پارچه‌ای را نام ببرد.
- ۲- کاربرد ابزار و وسایل این نوع گل‌سازی را توضیح دهد.
- ۳- انواع روش‌های آهار زدن را شرح دهد.
- ۴- اجزای مختلف یک شاخه گل را رنگ‌آمیزی کند.
- ۵- نحوه‌ی شکل دادن گل‌برگ‌ها و رگ‌برگ‌زنی برگ‌ها را توضیح دهد.
- ۶- انواع روش‌های اتو زدن گلبرگ‌ها را انجام دهد.
- ۷- مراحل ساخت یک گل پارچه‌ای را توضیح دهد.
- ۸- با رعایت اصول و قواعد، یک گل پارچه‌ای بسازد.

پیش‌آزمون واحد کار اول

۱- چند نمونه از ابزار و مواد لازم برای گل‌سازی با پارچه را نام ببرید.

۲- یک روش برای آهار زدن پارچه را توضیح دهید.

۳- یک شیوه‌ی تهیه‌ی برگ را شرح دهید.

مقدمه:

- ۱- انواع روبان‌های ساتنی یا انواع پارچه‌های ابریشمی، ساتنی، ارگانزا، حریر و...
- ۲- سیم‌های گل‌سازی برای ساقه‌ی گل
- ۳- انواع پرچم گل
- ۴- انواع سیم‌های روکش‌دار در رنگ‌های مختلف
- ۵- سیم گل‌سازی بدون روکش
- ۶- قیچی و انبردست
- ۷- چسب چوب
- ۸- سری اتوی برقی گل‌سازی
- ۹- نوار گاترین قهوه‌ای، سبز، سفید
- ۱۰- درفش (سوراخ‌کن)
- ۱۱- بالشتک اسفنجی و خاک اره
- ۱۲- نخ کتان یا پنبه‌ای و نخ پشمی
- ۱۳- رنگ‌های محلول در آب
- ۱۴- قلم مو در اندازه‌های مختلف
- ۱۵- نشاسته و ژلاتین

۲-۲ موارد استفاده‌ی ابزار در کار

۲-۲-۱ درفش (سوراخ‌کن)

مرکز یا وسط کاسبرگ و گلبرگ‌های متصل را با درفش سوراخ می‌کنند. از این وسیله می‌توانید برای پیچ یا فر دادن لبه‌های گلبرگ استفاده کنید. با پیچاندن لبه‌ی گل به دور میله‌ی باریک فلزی درفش این کار امکان‌پذیر است.

هنر گل‌سازی در بیشتر کشورهای دنیا رواج دارد. در سال‌های اخیر نیز در ایران پیشرفت چشم‌گیری داشته است. در مزون‌های لباس شب، تزئین لباس‌ها با گل‌هایی از جنس پارچه است و در اغلب لباس‌های عروس نیز گل‌های پارچه‌ای، زیبایی خاصی به آن می‌بخشد.

انواع گل‌سره‌های زیبا (که با گل‌های پارچه‌ای تزئین شده‌اند)، تل سر و گل سر عروس و تزئین روی لباس بچه‌ها (که در اغلب فروشگاه‌ها به فراوانی به چشم می‌خورند و با گل‌های پارچه‌ای، تهیه شده‌اند) هنوز هم طرفداران بسیاری دارد. طراحی سبدهای گل و شاخه‌های آن فقط با مقدار کمی از پارچه‌های بی‌مصرف، که در اغلب منازل یافت می‌شود، قابل اجراست.

فن گل‌سازی با پارچه، کاربرد متنوعی دارد و در بیشتر موارد، با توجه به ابتکار، ذوق و سلیقه‌ی شخصی، به نحوی مطلوب، دل‌پسند و قابل استفاده آماده می‌شود. گل‌سازی، علاوه بر تنوع و سرگرمی، می‌تواند درآمد خوبی برای خانواده‌ها داشته باشد.

۲-۱ ابزار لازم در گل‌سازی با پارچه

۲-۲-۲ اتوی گلسازی

برای حالت دادن به گلبرگ‌ها و برگ‌ها، از آن استفاده می‌شود.

۲-۲-۵ بالشتکِ خاکِ اره مخصوص اتو

بالشتکی ضخیم است که با خاک اره پُر و با پارچه‌ی کتان‌ی پوشیده شده باشد و برای اتو کردن قسمت‌های مختلف گل بسیار ضروری است. در جایی که به انحنای کمی در داخل گلبرگ نیاز باشد از این بالشتک استفاده می‌کنند.

۲-۲-۳ کارد، چنگال و قاشق (جایگزین اتوی گلسازی)

گلسازی)

در صورت دسترسی نداشتن به اتوی گل‌سازی دستی و برقی از کارد و چنگال و قاشق گرم استفاده می‌شود.

۲-۲-۴ بالشتکِ اسفنجی

بالشتکی ضخیم از ابر اسفنجی است که با پارچه‌ی ظریف کتان‌ی پوشیده شده باشد و از آن برای اتو کردن استفاده می‌شود. این وسیله مانع از پاره شدن پارچه می‌شود و فشار اتو را هنگام فر زدن گل‌برگ‌ها یا رگه‌دار کردن آن‌ها، کنترل می‌کند و زمانی که در داخل گل‌برگ به انحنای زیاد نیاز باشد، از آن استفاده می‌کنند.

۲-۳-۳ نخ کتان (پنبه‌ای) و ابریشمی

این وسیله برای ساخت پرچم گل در بعضی از گل‌ها و نیز برای محکم کردن گلبرگ به ساقه به کار می‌رود.

۲-۳-۴ چسب‌ها

چسبی که تمیز و سریع خشک شود از ابزار مهم گلسازی به شمار می‌رود. می‌توان از چسب قلمی، چسب چوب، چسب مایع یا چسب بوستیک و چسب تفنگی یا چسب گرم نام برد. از چسب پارچه به نام زانفیکس هم می‌توان استفاده کرد.

۲-۴ ساخت پرچم‌ها

پرچم‌ها را با نخ محکم آغشته به نشاسته می‌سازند

۲-۳ مواد لازم برای گل‌سازی

۲-۳-۱ نوع پارچه

بیشتر پارچه‌های ظریف شامل پارچه‌های ابریشمی، ابریشم مصنوعی، مخمل نخی یا ساتن، پارچه‌های حریر، ارگانزا، رویال و تترن برای گلسازی مناسب اند. اما به هر حال باید با استفاده از محلول چسب و نشاسته از سایش لبه‌های گل جلوگیری کرد. این کار باعث تازه ماندن گل خواهد شد.

۲-۳-۲ نوار گل یا ساقه پیچ (نوار گاترین)

نوار گاترین (در رنگ‌های متنوع) به دور سیم پیچیده می‌شود و ساقه‌ها را می‌سازد. نوار را باید به دور ساقه به طور مساوی و یکنواخت به شکل فنر در حالت کشیده پیچاند، تا حدی که لبه‌های آن را پوشاند. برای سیم‌های نازک نوارها را باریک قیچی می‌کنند ولی از سیم‌های کلفت به همان شکل اولیه‌ی استفاده می‌شود. همچنین، می‌توان ساقه‌ها را با نوارهای کاغذکشی یا نوارهای پارچه‌ای آغشته به چسب پوشاند.

۱. نوار گاترین (در رنگ‌های متنوع) به دور سیم پیچیده می‌شود.

روی پارچه را لایه ای کاملاً نازک از چسب بمالید.

ب) روش دوم

همیشه قبل از برش هر الگویی پارچه را آهار بزنید. برای این کار یک قاشق غذاخوری پر از نشاسته را با یک قاشق آب سرد ترکیب کنید. به این طریق نشاسته نرم خواهد شد. به اندازه‌ی یک چهارم فنجان آب را بجوشانید و خمیر نشاسته را به آن اضافه کنید. محلول آماده شده را روی حرارت ملایم قرار دهید و دائماً هم بزنید تا غلیظ شود. سپس، آن را از حرارت دور کنید. آن گاه یک قاشق غذاخوری پر از چسب شفاف سفید رنگ قابل حل به آن اضافه کنید. این ماده را نیز مخلوط کرده و صبر کنید تا سرد شود.

که به طول حدود ۱۰ سانتی متر بریده می‌شود. در پایان هر نخ، یک قطره چسب چکانده می‌شود. شکلی که از این مجموعه به دست می‌آید چیزی شبیه به چوب کبریت است. پرچم‌های آماده و از پیش تهیه شده را می‌توان از فروشگاه‌های لوازم گلسازی در اندازه و اشکال مختلف خریداری کرد.

۱-۴-۲ رنگ

از قلم موها، گچ‌های رنگی و انواع ماژیک، رنگ‌های پارچه‌ای و آکرلیک محلول در آب برای رنگ‌آمیزی استفاده می‌شود.

۵-۲ روش‌های آهار زدن

الف) روش اول

کمی چسب کاغذ دیواری را با مقداری آب مخلوط کنید تا کاملاً صاف و یکدست شود. سپس، با قلم مو

فعالیت عملی ۱

هنرجویان به گروه‌های پنج نفری تقسیم شوند و هر گروه، یک متر پارچه‌ی ساتن را برای تهیه‌ی گل، آهار بزنند.

۲-۶ رنگ آمیزی

رنگ آمیزی دقیق می‌تواند گل‌های ساخته شده را واقعی‌تر نشان دهد. برای رنگ آمیزی به وسایلی مانند رنگ پارچه، مایع شوینده (دو قطره در یک فنجان پر آب)، قلم موی ظریف نقاشی، کاغذ خشک‌کن، پنبه و موجین یا پنس نیاز خواهید داشت.

پارچه‌ای را که باید با آن کار شود، با پونز^۱ روی تخته‌ای صاف نصب کنید و نشاسته را با قلم‌مو روی آن بمالید و هر گونه مواد زاید را با پارچه‌ی مرطوب از بین ببرید و روی بند آویزان کنید. مطمئن شوید که هیچ گونه حباب یا چین در پارچه نباشد. آنگاه صبر کنید تا پارچه کاملاً خشک شود.

(ج) روش سوم

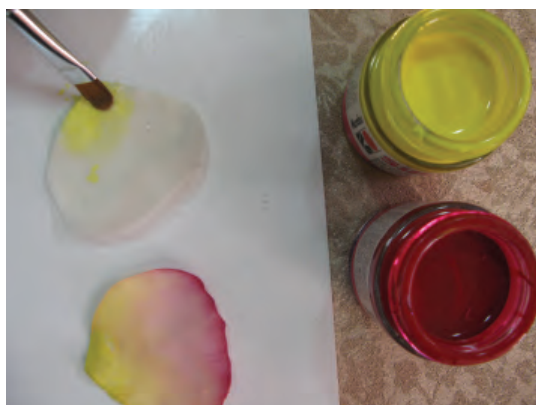
یک لیوان آب سرد را داخل ظرفی بریزید. دو قاشق غذاخوری کاملاً پُر از پودر ژلاتین به آن اضافه کنید و کمی آن را روی حرارت هم بزنید تا دانه‌های ژلاتین در آب حل شود. پس از کمی خنک شدن، یک متر پارچه را داخل مواد آهار قرار دهید و با دست آن را کاملاً به همه جای پارچه برسانید، به صورتی که پارچه کاملاً به مواد آهار آغشته شود. پارچه را روی بند رخت آویزان کنید تا کاملاً خشک شود.

۱. punais میخ کوچک با سر مسطح و گرد.

۱-۶-۲ روش رنگ آمیزی

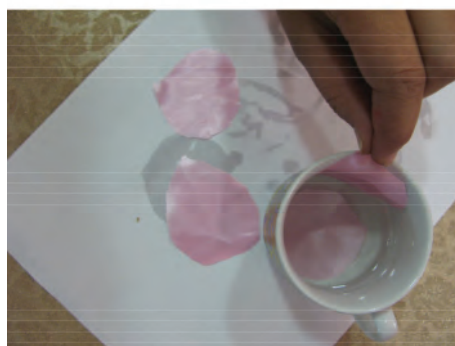
اگر شما از رنگ پودری استفاده می کنید کمی از آن را در ظرفی بریزید و با مقداری آب جوشیده ترکیب کنید تا حل شود. برای تیره کردن رنگ، آن را با مقداری رنگ تیره ترکیب نمایید و برای روشن کردن رنگ، آن را با آب بیشتر رقیق کنید.

هنگام رنگ آمیزی پارچه های ضخیم تر، گل برگ ها یا برگ ها را با پنبه ی آغشته به محلول شوینده مرطوب کنید. سپس، با قلم مو رنگ را بر روی گل برگ ها بمالید و سرتاسر آن را خشک کنید. در روش دیگر لبه ی گلبرگ ها به تنهایی رنگ آمیزی می شود. اول لبه ی آن ها را با محلول شوینده مرطوب کنید، سپس آن را در محلول رنگ فرو برید.

می توانید از پارچه های رنگی برای ساخت گل ها و برگ ها استفاده کنید. از پارچه های سبز رنگ برای ساخت برگ و پارچه های سفید، صورتی، زرد و... برای ساخت گلبرگ گل استفاده می شود. روی پارچه های رنگی نیز می توان سایه ی تیره تر ایجاد کرد. برای این کار بعد از برش پارچه با رنگ های آکرلیک یا جوهری سایه ی تیره

هنگامی که پارچه ی نازکی را رنگ آمیزی می کنید، چندین گل برگ را روی یکدیگر قرار دهید. سپس آنها را در محلول شوینده فرو برید. بار دیگر گل برگ ها را از یکدیگر جدا کنید و به کمک کاغذ خشک کن آنها را خشک کنید (بگذارید تا کاملاً خشک شود).

اگر به گلبرگ ها چند رنگ زده شود، می توان سایه های روشن تر را رنگ زد و برای رگه ها و دیگر آثار روی برگ نیز می توان رنگ را مجدداً با قلم مو روی برگ کشید.

فعالیت عملی ۲

روی گلبرگ گل برش خورده، رنگ آمیزی و اتوزدن به روش فنجانی را تمرین کنید.

۲-۷-۲ شیوهی دنداندار کردن

در این روش از یک دستمال کتان بزرگ و مرطوب استفاده نمایید. ابتدا دستمال را از قسمت آریب پارچه تا می‌زنیم و گلبرگ را هم تا می‌زنیم و لای پارچه قرار می‌دهیم..

با یک دست گلبرگ را که محکم نگه می‌داریم و با دست دیگر پارچه را چین می‌دهیم و به طرف زیر دست می‌کشیم. گلبرگ را که باز کنید خواهید دید که هر دو طرف آن به یک اندازه چین خورده است.

تر را روی لبه‌ی گلبرگ برش خورده ایجاد کنید.

۲-۷ روش‌های شکل دادن گلبرگ‌ها و رگه

زنی برگ‌ها

۲-۷-۱ شیوهی کشیدن یا فنجانی کردن

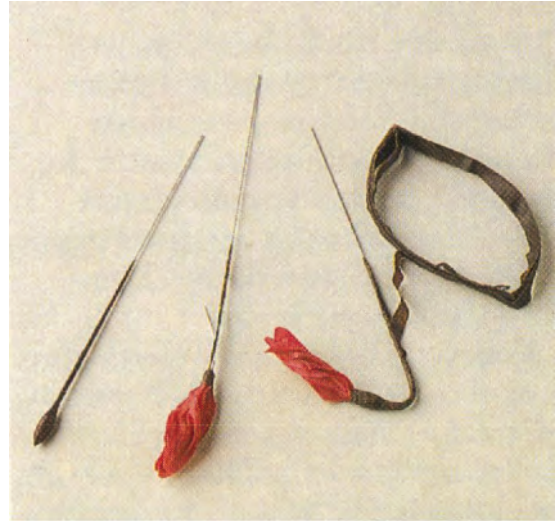
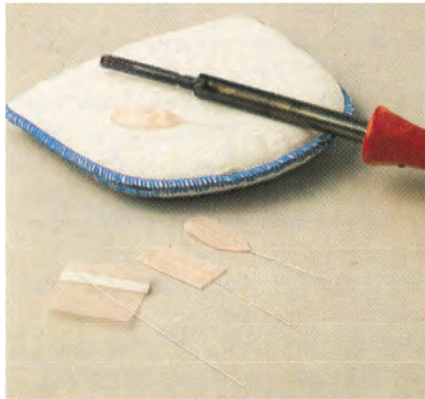
در این روش از پارچه‌های نازک‌تر یا کاغذکشی استفاده می‌کنند. با دو انگشت دو طرف گلبرگ را محکم می‌کشیم تا داخل گلبرگ لق شود و حالت فنجان‌ی و گود به خود بگیرد.

۳-۷-۲ شیوهی پیچاندن

یک طرف گلبرگ را با دست محکم نگه دارید و با دست دیگر آن را پیچ دهید. آن گاه چند لحظه نگه دارید، بعد باز کنید.

۸-۲ روش تهیه برگ

الف) روش اول

برای تهیه برگ، از پارچه‌ی کتان سبز یا پارچه‌ی اطلس یا ساتن استفاده می‌کنیم. در این روش، پارچه نیاز به آهار زدن ندارد و از لایه‌ی چسب نازکی به نام زانفیکس استفاده می‌کنند.

الگوی برگ را از پارچه برش می‌زنیم و روی آن لایه‌ی قرار می‌دهیم. تکه سیمی هم در وسط برگ قرار می‌دهیم سپس برگی دیگر را برش می‌زنیم و روی لایه‌ی می‌گذاریم. اتو را روی برگ می‌گذاریم تا سه لایه به هم بچسبند. می‌توان بعد از چسباندن سه لایه به هم، برش برگ را روی پارچه ایجاد کرد.

فعالیت عملی ۳

گلبرگ را برش بزنید و رنگ آمیزی کنید و به روش پیچاندن حالت دهید.

۴-۷-۲ اتو زدن با اتوی برقی مخصوص گل

سازی

در این روش از اتوی برقی استفاده می‌کنیم. پس از گرم کردن اتو با آن، لبه‌های کار یا داخل گلبرگ را اتو می‌زنیم. قبل از اتو زدن زیر برگ یا گلبرگ یک ابر نازک قرار می‌دهیم.

۹-۲ طریقه‌ی ساقه پیچ کردن سیم یا روکش کردن

در این روش از سیم‌های بدون روکش استفاده می‌شود. برای این منظور می‌توان از نوار ساقه یا کاغذ کشی سبز استفاده کرد. تکه سیم را بین دو انگشت آرام و به صورت اریب می‌غلطانیم تا ساقه کاملاً زیر نوار گاترین مخفی شود.

فعالیت عملی ۴

برگ گل را طبق روش اول بسازید و سپس رنگ‌آمیزی کنید.

ب) روش دوم

برای این که برگ حالت طبیعی داشته باشد، برش برگ را روی پارچه ایجاد کنید، سپس تکه سیمی در وسط برگ بادقت بچسبانید و با اتوی سرفاف دو طرف سیم را از پشت اتو بزنید تا برجستگی رگبرگ وسط ایجاد شود (در این حالت باید طرف سیم‌دار برگ به سمت زیر قرار گیرد و بعد طرف بدون سیم را اتو بزنید).

فعالیت عملی ۵

سیمی به اندازه‌ی ده سانتی‌متر انتخاب و آن را روکش کنید.

۱۰-۲ روش وصل کردن گلبرگ‌ها به هم به

صورت متصل یا گروهی

دو تکه سیم بدون روکش را دوبار به هم می‌پیچیم سپس انتهای گلبرگ را بین دو سیم قرار می‌دهیم و یک بار دیگر دو سیم را به هم می‌پیچیم. سپس گلبرگ دوم را قرار می‌دهیم و کار را ادامه می‌دهیم تا تمام گلبرگ‌ها به

را دور گلبرگ بپیچید. سپس، دو طرف سیم را به هم بتابانید.

۱۲-۲ آماده‌سازی گل به صورت منفرد

وقتی قرار است گلبرگ گلی به صورت قیفی، شکل داده شود، از این روش استفاده می‌کنند. قسمت پایین گلبرگ را جمع کنید، شبیه به بادبزنی می‌شود.

یک سانتی‌متر بالاتر از لبه‌ی پایینی گلبرگ را با سیم محکم ببندید و انتهای سیم را چند بار تاب دهید تا گلبرگ بین سیم محکم قرار بگیرد.

کمک سیم به هم متصل شوند. این گلبرگ‌ها را به دوروش می‌توان لای سیم‌ها قرار داد.

۱- گلبرگ دوم زیر گلبرگ اول و گلبرگ سوم روی

گلبرگ دوم قرار گیرد.

۲- تمام گلبرگ‌ها زیر گلبرگ قبلی قرار گیرند.

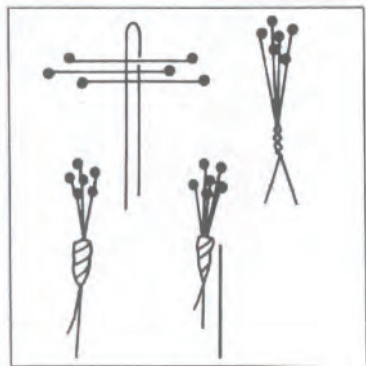

۱۱-۲ آماده‌سازی هر گلبرگ به صورت

واحد

وقتی قرار است گلبرگ‌های گل در یک نقطه به هم وصل شوند از این روش استفاده می‌کنند. در این روش انتهای گلبرگ را وسط سیم قرار دهید و دو دور سیم

آن را به سمت پایین بکشید و دو سیم را به هم نزدیک کنید و دور هم تاب دهید. قسمت پایین پرچم‌ها را نیز ساقه پیچی کنید.

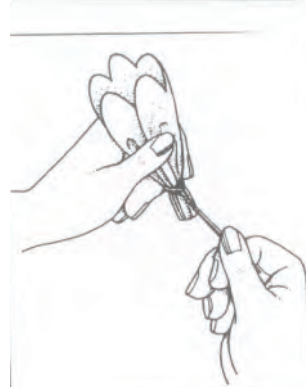
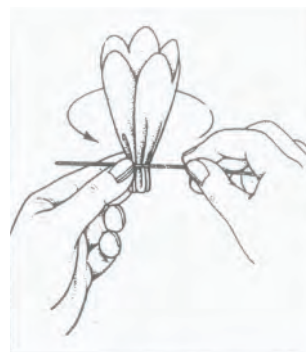

فعالیت عملی ۷

تعدادی پرچم برای ساخت گل بسازید.

۱۴-۲ طریقه‌ی ساختِ غنچه

سر تکه‌ای سیم را خم کنید و با چسب، یک تکه پنبه را داخل قلاب محکم کنید تا حالت قطره‌ی اشک را پیدا کند. تکه پارچه‌ای را در ابعاد ۴×۴ سانتی‌متر به صورت سه‌گوش تا بزنید، سپس سیم آماده شده را وسط پارچه قرار دهید و دو طرف پارچه را روی هم بیاورید به صورتی که حالت اشک و غنچه‌ی بسته را پیدا کند. زیر غنچه را بانخ محکم نمایید و یک کاسبرگ قرار دهید. سپس ساقه را روکش کنید.

فعالیت عملی ۶

با تعدادی گلبرگ، شیوه‌ی اتصال به صورت منفرد را نشان دهید.

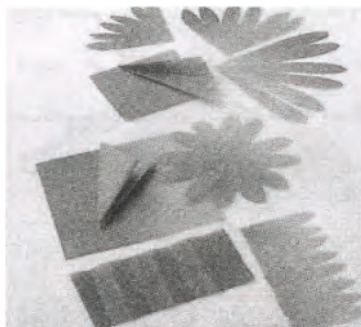
۱۳-۲ آماده‌سازی پرچم گل

تعداد معینی پرچم (برحسب نوع گل) را بردارید و آن‌ها را، وسط یک تکه سیم قرار دهید. سپس دو طرف

ب) مراحل ساخت

۱- در آغاز یک طرف پارچه‌ی لیمویی را با قلم مو یا پنبه کاملاً به صورت پخش رنگ قهوه‌ای روشن، رنگ بزنید. آنگاه الگوی A را روی پارچه قرار دهید و به تعداد ۳۰ عدد گلبرگ از الگو برای تهیه‌ی یک گل درشت آماده کنید.

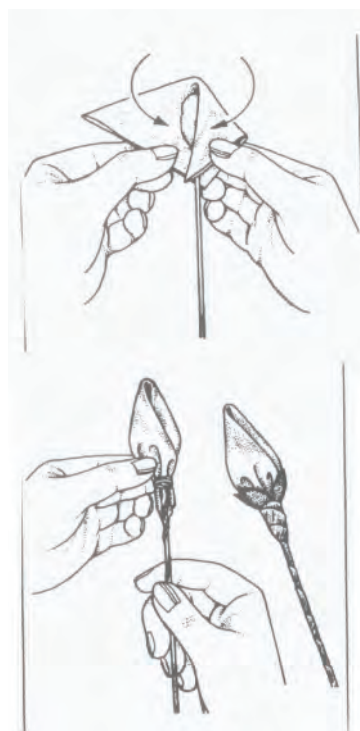
۲- گلبرگ‌های بریده شده را با اتوی سرگرد کوچک

اتو بزنید.

۳- به انتهای سیم، یک تکه پنبه‌ی قهوه‌ای وصل نمایید.

سپس گلبرگ‌ها را به دور قسمت وسط آن بپیچید.

۱۵-۲ ساخت گل داوودی از پارچه

الف) وسایل مورد نیاز

۱- پارچه‌ی رویال به رنگ‌های لیمویی و سبز آهار

زده

۲- رنگ قهوه‌ای کم رنگ

۳- سیم گلسازی به ضخامت ۱ و ۲/۵ میلی‌متر

۴- کاغذ کشی به رنگ سبز یا نوار گاترین سبز

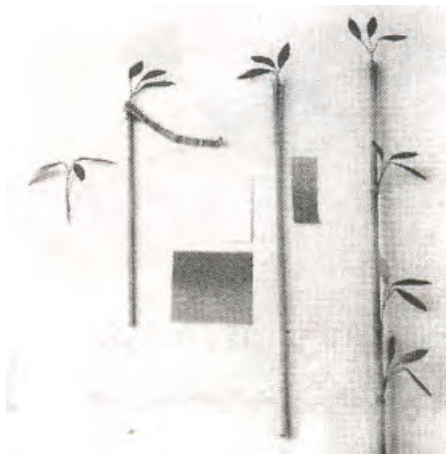

مراحل ساخت

۱- مربعی به اضلاع ۷۲ میلی‌متر را از پارچه‌ی سبز برش بزنید، سپس طبق دستور تهیه‌ی برگ و الگوی A برگها را آماده کنید و در دسته‌های ۳ تایی قرار دهید.

۲- ابتدا پارچه ساتن کرم رنگ را از یک طرف با قلم‌مو رنگ قهوه‌ای بزنید و از تیره به روشن طراحی کنید. پارچه را به اندازه دور تا دور چوب لویی، اندازه و برش بزنید. آنگاه ساقه را چسب بزنید و پارچه را روی ساقه بچسبانید به صورتی که قسمتهای روشن پارچه روبه هم و قسمتهای تیره پارچه نیز روبه هم قرار گیرد.

۴- گلبرگ‌ها را رو به داخل اتو بزنید و در انتهای کار، کاسبرگ‌های گل را نیز زیر گل بچسبانید.

ج) طریقه‌ی برش زدن روی پارچه

الگوی A را در سه اندازه ۶ و ۸ و ۱۰ سانتی‌متر روی پارچه برش بزنید.

بیشتر بدانید که

شیوه‌ی ساخت برگ بامبو^۱

وسایل مورد نیاز:

۱- پارچه‌ی ساتن کرم رنگ

۲- پارچه‌ی تترون سبز

۳- چوب لویی

۴- کاغذ کشی سبز و قهوه‌ای

۵- سیم گلسازی به ضخامت ۱ میلی‌متر

حداقل دو پارچه را با روکش قهوه‌ای کمی ضخیم‌تر کنید. در حین روکش کردن حالت بندهای نی را به وجود آورید. یک دسته‌ی دوتایی برگ را نیز بگذارید تا حالت طبیعی به خود بگیرد. از این کار برای تزیین انواع گل‌آرایی‌ها می‌توان به خوبی بهره گرفت.

چکیده

- گل‌های پارچه‌ای مصرف بسیار زیادی دارند. از آنها برای گل سر، گل‌های روی لباس عروس، تزیین روی لباس بچه، لباس شب و سبدهای گل استفاده می‌شود.
- برای آهار زدن پارچه از چسب کاغذ دیواری یا نشاسته یا پودر ژلاتین، که در آب کاملاً حل شده باشد، استفاده می‌کنند.
- برای ساخت گل‌های رنگی از پارچه‌های رنگی یا رنگ‌آمیزی روی پارچه استفاده می‌شود.
- برای رنگ‌آمیزی پارچه از رنگ‌های پودری پارچه و رنگ‌های محلول در آب به صورت رقیق استفاده می‌شود.
- روش‌های شکل دادن به گلبرگ و رگه‌زنی برگها عبارت‌اند از: ۱- شیوه‌ی کشیدن یا فنجان‌ی کردن ۲- شیوه‌ی دندان‌دار کردن ۳- شیوه‌ی پیچاندن ۴- اتو زدن با (اتوی برقی)
- برای ساخت برگ از روش‌های متفاوت اتو زدن استفاده می‌شود، از جمله ۱- کمک گرفتن از لایه نازکی به نام زانفیکس در بین دو لایه‌ی پارچه و اتو کردن هر سه لایه و ثابت شدن آنها.
- ۲- استفاده از اتوی گلسازی روی پارچه‌ی آهار شده و رگبرگ زدن برگ‌ها.
- روش وصل کردن گلبرگ‌ها به هم یا به صورت «متصل» یا گروهی است یا به صورت «واحد» و یا به صورت «منفرد»
- برای ساخت گل داوودی پس از برش گلبرگ‌ها روی پارچه‌ی لیمویی یک طرف گلبرگ‌ها را با رنگ قهوه‌ای روشن، رنگ‌آمیزی می‌کنیم و پس از خشک شدن گلبرگ‌ها، با اتوی سرگرد داخل گلبرگ‌ها را اتو می‌زنیم و گلبرگ‌ها را یکی یکی دور محور پنبه‌ای نصب می‌کنیم تا گل کامل شود.

۱- برای جلوگیری از سایش لبه‌های گل از چه موادی استفاده می‌کنند؟
الف) آب و چسب   ب) نشاسته و ژلاتین   ج) چسب و نشاسته   د) ژلاتین، نشاسته و کیلر

۲- مواد آهار عبارت‌اند از:
الف) یک قاشق غذاخوری پودر نشاسته + یک قاشق غذاخوری آب سرد + یک چهارم فنجان آب جوشیده
ب) یک لیوان آب سرد + ۲ قاشق پودر ژلاتین
ج) کمی چسب کاغذ دیواری + آب
د) هر سه گزینه صحیح است.

۳- برای اتو زدن به شیوه‌ی دندان‌دار کردن می‌توان از:
الف) دستمال کاغذی خشک کمک گرفت.
ب) دستمال کاغذی مرطوب کمک گرفت.
ج) دستمال کتان بزرگ مرطوب کمک گرفت.
د) هر سه گزینه صحیح است.

۴- در روش وصل کردن گلبرگ‌ها به هم به صورت متصل یا گروهی:
الف) تمام گلبرگ‌ها به کمک سیم به هم متصل می‌شوند.
ب) تمام گلبرگ‌ها تک تک با چسب به گل متصل می‌شوند.
ج) گلبرگ‌ها به صورت قیفی شکل داده می‌شوند.
د) فقط دو گلبرگ را می‌توان به صورت متصل به هم وصل کرد.

۱- با ساخت ۲ شاخه گل داوودی و ۱۵ برگ، سبد گل زیبایی را بسازید و سپس آن را تزیین کنید.

واحد کار سوم

ساخت گل‌ها و میوه‌های چینی

فعالیت عملی ۷	فعالیت عملی ۶	فعالیت عملی ۵	فعالیت عملی ۴	فعالیت عملی ۳	فعالیت عملی ۲	فعالیت عملی ۱	وسایل و تجهیزات مورد نیاز	
			*	*	*	*	آرد نشاسته	۱
						*	گلسیرین	۲
						*	وازلین	۳
						*	سری ابزار مُدلینگ	۴
							سری سمبه	۵
							سیم روکش دار	۶
							رنگ روغنی	۷
							قلم مو	۸
						*	نایلون ضخیم	۹
						*	سوند	۱۰
						*	وَرَدَنه	۱۱
							پودر لباس شوئی	۱۲
							شاخه‌ی گل	۱۳
						*	چسب چوب	۱۴
							قالب برگ یا برگ طبیعی	۱۵
						*	آب	۱۶

هدف‌های رفتاری

انتظار می‌رود هنرجو پس از گذراندن این واحد کار، بتواند به هدف‌های زیر دست یابد:

۱- ابزار و وسایل مورد نیاز را برای ساخت گل‌های خمیری نام ببرد.

۲- مراحل ساخت یک گل خمیر چینی را شرح دهد.

۳- یک نمونه گل خمیر چینی بسازد.

۴- انواع خمیرها را نام ببرد و طرز تهیه‌ی هر یک را توضیح دهد.

۵- طرز ساخت انواع میوه را با خمیر چینی شرح دهد.

پیش‌آزمون واحد کار سوم

۱- گود کردن داخل گلبرگ‌ها با چه وسیله‌ای صورت می‌گیرد؟

۲- چگونگی رنگ زدن قبل و بعد از ساخت گل را توضیح دهید.

مقدمه

- انواع پرچم گل

- سوند

- فیبر

- تینر

- وِرَدَنه

- نوار تفلون

- انواع قاب

- محلول رقیق کننده‌ی حلال (تربانتین - اسکاتیو

و...)

- محلول خشک‌کن

- چسب چوب

- قالب برگ یا برگ طبیعی

گل‌های چینی در زمان‌های دور به صورت بازی و تفریحی کودکانه محسوب می‌شد و با استفاده از خمیر و در حد ساخت حجم‌های کودکانه مطرح بود. اما امروزه این هنر در ایران و برخی کشورهای خارجی متداول و رایج است. به طوری که هرکس با کمک گرفتن از مقداری وسایل کم ارزش می‌تواند با ذوق و سلیقه و مهارت خود، آثار نفیس و گران‌بهای بسازد.

۱-۳ وسایل و ابزار ساخت گل‌های خمیری

- آرد نشاسته

- گلیسرین

- وازلین

- سری ابزار یا مدلینگ^۱

- سری کامل سمبه

- سیم روکش دار در اندازه‌های ۲ و ۳ و ۵ و ۷ و

رنگ‌های قهوه‌ای، سفید و سبز

- دم باریک و انبردست

- نوار گاترین سبز، سفید و قهوه‌ای

- رنگ‌های روغنی، آکرلیک، جوهری و پارچه‌ای

- سری کامل قلم مو

- نایلون ضخیم

- پنس

- قالب مقعر یا زیر پایه‌ی مبلی

- قیچی در اندازه‌های مختلف

- دستمال کاغذی

۱. Modeling = مدل‌سازی، نمونه سازی، طراحی

۴- برخی از چسب چوب‌ها داخل خمیر حالت شیشه‌ای ایجاد می‌کنند و برخی خمیر را به حالت مات درمی‌آورند (بنابر نوع کاربرد خمیر، چسب چوب را انتخاب کنید).

۵- مدت زمان حرارت در حدی که خمیر کاملاً سفت و قابل استفاده شود، تعیین می‌شود. خمیر را قبل از رسیدن به درجه‌ی لازم، از روی حرارت بردارید.

۶- پس از سرد شدن خمیر، برای نگه داری آن را داخل دستمال بیپچید و در کیسه‌ی نایلونی یا ظرفی دربسته قرار دهید.

۷- خمیر را به مدت طولانی داخل یخچال و برای مدت کم در بیرون از یخچال نگه داری کنید.

۸- چنانچه خمیر کپک زد، علت آن است که در جای گرم بوده است. در این صورت قسمت‌های زاید آن را جدا کنید و باقی‌مانده را داخل یخچال بگذارید.

۹- چنانچه خمیر مطلوب بود ولی بعداً شل شد، علتش آن است که داخل کیسه‌ی نایلونی یا ظرف دربسته نگه داری شده و عرق کرده است. آن را کمی حرارت دهید تا به حالت مطلوب برسد. خمیر را پس از سرد شدن در دستمال نخی بیپچید و در ظرف دربسته نگه دارید.

۱۰- اگر خمیر بیش از حد سفت شده است، آن را داخل کیسه‌ی نایلونی قرار دهید و کمی اسپری آب داخل کیسه بزنید و در آن را محکم ببندید و در یخچال نگه دارید. پس از مدت کوتاهی خمیر کمی شل خواهد شد.

۱۱- اگر خمیر بویی نامطبوع به خود گرفت، علتش آن است که خمیر در جای گرم بوده و ترشیده است.

۲-۳ توصیه‌های کلی در تهیه خمیر

در شروع کار با خمیر، ذکر چند نکته بسیار ضروری است:

۱- ظرفی که خمیر در آن پخته می‌شود حتماً باید

از جنس لعابی یا نچسب (تفلون) باشد.

۲- خمیر باید با قاشق چوبی هم زده شود.

۳- قبل از شروع کار، دست‌ها را با آب و صابون

بشوید و با دستمال کاغذی خشک کنید. وگرنه پرز و

الیاف مختلف به دست می‌چسبند و در موقع کار داخل

خمیر می‌شود.

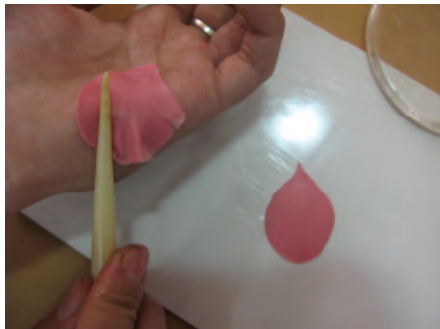

۱۱ روی گلبرگ، خطوط دل خواه را ایجاد کنید.

(ج) موج دار کردن لبه‌های خمیر

پس از برش اولیه خمیر گلبرگ را کف دست بگذارید و ابزار شماره‌ی ۱۱ را با فشار روی لبه‌ی گلبرگ بغلتانید. پس از باز شدن خمیر ابزار را بردارید و با فاصله‌ی کوتاهی مجدداً این کار را تکرار کنید تا کاملاً لبه‌ی گلبرگ موجدار شود.

فعالیت عملی ۱

- با مقداری خمیر گل چینی، گل برگ‌ی را طراحی و لبه‌ی آن را هم سطح کنید.

کمی گلاب یا وانیل به آن بزنید. سپس آن را داخل دستمال بپیچید و در یخچال بگذارید.

۱۲- موقع کار با خمیر اگر احساس کردید که خمیر تَرک می‌خورد، به این علت است که خمیر سفت یا بیش از حد چرب است، کارهای لازم را برای شل شدن خمیر انجام دهید.

۱۳- اگر خمیر تیره شد، به سبب آماده شدن در ظرفی نامناسب است یا این که از چسب چوب یا آرد نامرغوب استفاده شده است.

۳-۳ موارد استفاده از مُدِلینگ (ابزار شماره‌ی

(۱۱)

(الف) هم سطح کردن لبه‌های خمیر

دور گلبرگ‌ها و برگ‌ها در تمام موارد پس از باز کردن خمیر به کمک وردنه و برش اولیه باید به کمک ابزار شماره‌ی ۱۱ کاملاً مسطح و نازک شود. به این ترتیب که گلبرگ‌ها را کف دست بگذارید و ابزار شماره‌ی ۱۱ را روی لبه‌ی گلبرگ با فشار بغلتانید تا لبه‌ی گلبرگ کاملاً نازک و مسطح شود.

(ب) خط انداختن روی خمیر

خمیر را با وردنه باز کنید. پس از برش اولیه، خمیر گلبرگ را کف دست بگذارید. سپس، با فشار ممتد ابزار شماره‌ی

۳-۴ شیوهی کار کردن با سمبه

خمیر را پس از برش کف دست بگذارید و سمبه‌ی کوچک یا متوسط را روی لبه‌ی گلبرگ قرار دهید و به سمت بیرون بغلتانید. سپس این کار را مجدداً، نزدیک کار قبلی تکرار کنید.

الف) گود کردن داخل گلبرگ‌های پهن

گلبرگ را پس از برش، کف دست بگذارید. سمبه‌ی بزرگ را روی خمیر به صورت دایره بکشید تا گلبرگ کاملاً گود شود.

ب) فر دادن گلبرگ

از این روش فقط در گل برگ‌های کشیده و باریک می‌توان استفاده کرد (گلبرگ‌های گل مریم). سمبه را روی انتهای گلبرگ بگذارید و به سمت ابتدای گلبرگ بغلتانید. با این کار گلبرگ به سمت داخل فر می‌خورد. اگر این عمل را برعکس انجام دهید گلبرگ به سمت خارج فر می‌خورد.

فعالیت عملی ۲

- لبه‌ی گلبرگ را با مقداری خمیر گلسازی خط بیندازید و آن را موج‌دار کنید.

فعالیت عملی ۳

یک گلبرگ را به سمت خارج و یک گلبرگ را به سمت داخل، فر دهید.

ج) گود کردن گل برگ‌های باریک

در این مورد سمبه باید قطری کمتر از پهنای گلبرگ داشته باشد. مثلاً برای تهیه‌ی گلبرگ گل مریم از سمبه‌ی شماره‌ی ۶ کمک بگیرید و آن را در وسط گلبرگ بگذارید و با فشاری ملایم به سمت بالا و پایین حرکت دهید تا در وسط گلبرگ حالت فرورفتگی ایجاد شود.

۳-۵ ساقه زدن گل

۳-۵-۱ اتصال گل برگها به ساقه

بعضی از گلها نیاز به پرچم دارند، که با شیوهی آماده سازی آن در واحد کار قبل آشنا شدید، اما بعضی از گلها نیازی به پرچم ندارند و یا پرچم تحلیل رفته و کوچک شده است. در این نوع، گلبرگها را به صورت گروهی یا تک تک به شاخه‌ی اصلی که روکش شده وصل کنید (مانند گل ارکیده و زنبق و...).

۳-۶ سیم زدن گل برگها و برگها

الف) گل برگها و برگهای بزرگ را پس از برش و ابزار زنی پشت و رو، روی خمیر بگذارید. یک طرف تکه سیم را چسب بزنید. (این کار را با دقت انجام دهید تا کار کثیف نشود) و آن را وسط برگ قرار دهید. سپس با وردنه یک بار روی سیم بکشید تا سیم کاملاً وارد خمیر شود.

دقت کنید سیم سفید را ابتدا با رنگ روغنی به رنگ خمیر درآورید و سپس روی خمیر بگذارید. ب) وقتی خمیر را به شکل مخروط در آوردید، تکه‌ای سیم را چسب بزنید و داخل خمیر فرو کنید. خمیر را باز کنید و به فرمی که می‌خواهید حالت دهید (سیم در انتهای گلبرگ قرار می‌گیرد).

۳-۵-۲ اتصال ساقه پس از آماده سازی کامل

گل

در برخی از گلها، گل برگها روی خمیر مرکزی سوار شده است و خمیر مرکزی را می‌توان با سیم ساقه یا چسب، محکم کرد. (مانند گل کوبک و آفتاب گردان و مارگریت)

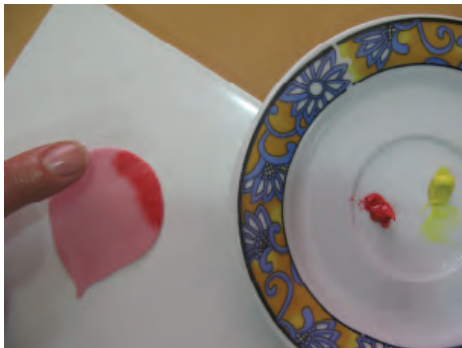

اکریلیک روی آن را رنگ کنید.

(ج) رنگ قبل و بعد از ساخت

مقداری رنگ داخل خمیر اضافه کنید و با رنگِ ملایم به رنگ‌آمیزی آن بپردازید. برای سایه زدن روی گلبرگ‌ها، پس از خشک شدن گل با قلم مو سایه‌های دل‌خواه را روی گل بزنید.

(د) داخل خمیر و روی خمیر تازه

رنگ ملایم پس زمینه‌ی جام گل را داخل خمیر بریزید و سایه‌های مناسب را پس از برش اولیه روی گل‌برگ با دست بزنید. سپس روی آن را با سمبه و ابزار حالت‌های مناسب ایجاد کنید. این گل پس از خشک شدن

به رنگ آمیزی مجدد نیاز ندارد (مانند گل‌های آلمانی).

یک برگ از خمیر گل چینی را آماده کنید و به آن سیم بزنید و پس از خشک شدن، آن را رنگ آمیزی کنید.

۳-۷ رنگ زدن گل

(الف) رنگ داخل خمیر

در ساخت برخی از گل‌ها، رنگ فقط داخل خمیر زده می‌شود. در این صورت از رنگ‌های روغنی و پودری می‌توان استفاده کرد.

نکته: اگر خمیر سفت بود حتماً از رنگ‌های پودری استفاده کنید. اگر خمیر شل بود یا غلظت مناسبی داشت از رنگ‌های روغنی استفاده کنید.

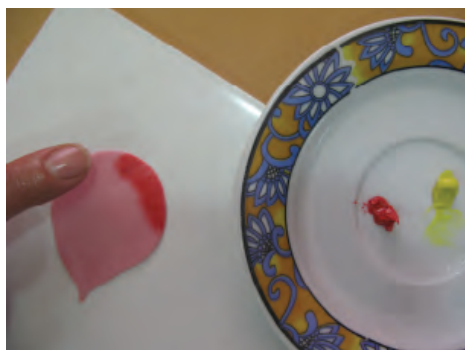
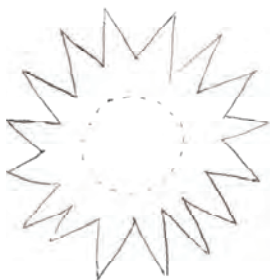
دقت داشته باشید که رنگ‌های پودری و رنگ‌های روغنی پس از خشک شدن خمیر دو درجه تیره‌تر خواهد شد. به همین لحاظ رنگ را روشن‌تر انتخاب کنید.

(ب) رنگ بعد از ساخت و خشک شدن گل

گل‌ها و برگ‌ها را بدون رنگ تهیه کنید و پس از خشک شدن به کمک قلم مو با رنگ‌های روغنی یا

۳-۸-۲ کاسبرگ‌های کوتاه

برای ساخت کاسبرگ‌های کوتاه، که از آن‌ها در زیرجام گل استفاده می‌شود، طبق الگوی شماره‌ی ۲ روی خمیر سبز اقدام کنید و با کمک ابزار به آن‌ها حالت دهید و آن‌ها را زیر گل بچسبانید. (مانند گل مارگریت و داودی).

۳-۸ شیوه‌ی طراحی کاسبرگ گل

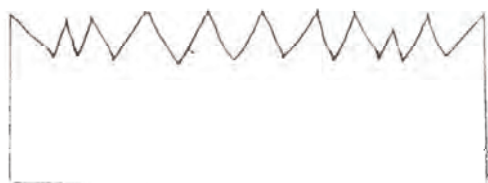
۳-۸-۱ کاسبرگ‌های بلند

برای ساخت کاسبرگ‌های بلند گل، طبق الگوی شماره‌ی یک، آن‌ها را جداگانه طراحی کنید و شکل دهید. سپس آن‌ها را با چسب زیر گل برگ قرار دهید و دم گل را به صورت مخروطی کوتاه طراحی کنید و با چسب به زیر کاسبرگ‌ها بچسبانید و ساقه بزنید (مانند غنچه‌ی گل رز).

۳-۸-۳ کاسبرگ‌های خمیره‌ای

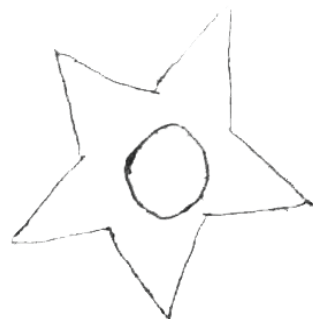
خمیر را به شکل مستطیل با شاخک‌های کوتاه، طبق الگوی شماره‌ی ۳ برش بزنید و سپس داخل شاخک‌ها را با کمک ابزار حالت دهید و خمیر را روی هم بیاورید و به صورت لوله‌ای فرم دهید (گل میخک و جعفری). گل آماده را با چسب داخل خمیره‌ی ایجاد شده وارد کنید و به آن حالت دهید.

۳-۸-۴ کاسبرگ‌های سوزنی

فرمِ قطره‌ای کوتاه، ضمن طراحی، به پنج قسمت مساوی تقسیم کنید و هر قسمت را با ابزار شماره‌ی ۱۱ تخت نمایید. نوکِ کاسبرگ‌ها باید کاملاً تیز باشد و گل‌برگ‌های گل را با چسب وارد کاس-برگ‌ها کنید (مانند گل شمعدانی و ادیسی).

۳-۸-۵ کاسبرگ‌های تخت

کاسه‌ی گل از تعداد زیادی کاسبرگِ سبز مانند الگوی شماره‌ی ۴ تشکیل شده است. این کاسه به دورِ ساقه و زیر گل زده می‌شود تا کاملاً زیرجامِ گل پوشیده شود. معمولاً دو یا سه ردیف کاسبرگ زیرهم قرار می‌گیرند (مانند گل آفتابگردان).

۳-۸-۶ کاسبرگ‌های غلافی

برای تهیه‌ی این کاسبرگ‌ها مقداری رنگ قهوه‌ای و رنگ سبز را به داخل خمیر سفید وارد کنید و آن را بین نایلون با وردنه باز کنید تا کاملاً نازک شود. الگوی شماره‌ی ۵ را روی آن قرار دهید. پس از برش، آن را کف دست بگذارید و خطوطی عمودی با ابزار شماره‌ی

کنند و از خلاقیت‌های خود بهره‌گیرند).

۲-۹-۳ قالب‌های مسطح

از قالب‌های مسطح برای ایجاد پستی و بلندی‌های دل‌خواه و خطوط و رگ‌برگ‌های مناسب روی خمیر استفاده می‌کنند. خمیر را روی سطوح مناسبی باز نمایند و سپس اطراف گل‌برگ برش داده شده را با ابزار شماره‌ی ۱۱ کاملاً مسطح و نازک کنند. سپس روی قالب چرب شده بگذارید و با فشار ممتد ابر یا اسفنج، انحنا و خطوط قالب را بر روی خمیر منتقل کنید (مانند قالب لاله).

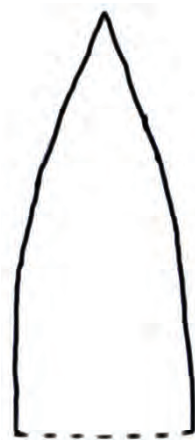
۱۰-۳ روش پخت خمیر

الف) خمیر مخصوص تهیه‌ی گل‌های ایتالیایی

مواد لازم:

- ۱- آرد نشاسته سیب‌زمینی ۱ پیمانه
  - ۲- چسب چوب ۱ پیمانه
  - ۳- آب $\frac{1}{4}$ پیمانه
  - ۴- گلیسرین ۲ قاشق مرباخوری
  - ۵- آب لیمو ۲ قاشق مرباخوری
- شیوه‌ی پخت:
مواد لازم را، ضمن مخلوط کردن کاملاً صاف کنید.

۱۱ روی آن ایجاد کنید. لبه‌های آن را نیز با ابزار، کاملاً نازک نمائید و بگذارید کمی خشک شود. سپس خشک شده‌ی آن را داخل دست مثل یک دستمال مچاله و بعد باز کنید و قسمت پایین آن را کمی به چسب آغشته نمایید. به دور جام گل دل‌خواه بگذارید. این غلاف در گل‌هایی نظیر نرگس شیراز، نرگس هلندی و با غلاف سبز در گلابول و... دیده می‌شود.

فعالیت عملی ۵

یک کاسبرگ بلند، یک کاسبرگ خمره‌ای و یک کاسبرگ سوزنی طراحی کنید.

۹-۳ شیوه‌ی استفاده از قالب

۱-۹-۳ قالب‌های دیواره دار

از قالب‌های دیواره دار برای برش‌های یک اندازه روی خمیر مسطح استفاده می‌کنند. مانند قالب برگ‌ی و قالب لیلیوم که برش‌های مناسب را روی خمیر ایجاد می‌کند (توصیه می‌شود هنرجویان تا حد ممکن بدون قالب کار

بیشتر بدانید

روش دیگر تهیهی خمیر ایتالیایی مخصوص گل

مواد لازم:

- ۱- آرد نشاسته‌ی ذرت ۱ پیمانه
  - ۲- چسب چوب $\frac{2}{3}$ پیمانه
  - ۳- آب ۱ پیمانه
  - ۴- آب لیمو ۱ قاشق چای خوری
  - ۵- روغن مایع ۲ قاشق غذاخوری
- شیوه‌ی پخت

این خمیر مانند خمیر شماره‌ی ۱ تهیه می‌شود.

خمیر ایتالیایی (شماره‌ی ۳)

مواد لازم:

- ۱- آرد نشاسته سیب زمینی ۱ لیوان
  - ۲- چسب چوب ۲ پیمانه
  - ۳- گلیسرین ۱ قاشق چای خوری
  - ۴- آب لیمو ۱ قاشق چای خوری
- شیوه‌ی پخت

پخت این خمیر مانند پخت خمیر شماره یک است.

۱۱-۳ خمیر برای ساخت میوه

برای ساخت انواع میوه‌های خمیری از دو نوع خمیر

زیر استفاده می‌کنند:

الف) خمیر خام

مواد لازم:

- ۱- پودر نشاسته ۱ لیوان
- ۲- گلیسرین ۲ قاشق غذاخوری

سپس آن را در داخل قابلمه‌ای لعابی بریزد و روی حرارت ملایم قرار دهید و مرتب هم بزنید تا کاملاً خمیر پخته و لطیف شود. وقتی خمیر به دست نجسبد، آماده است. دست را کمی چرب کنید و خمیر را ماساژ دهید. پس از خنک شدن آن را داخل دستمالی پارچه‌ای بگذارید و در کیسه‌ای نایلونی نگه داری کنید. از این خمیر تا مدت یک ماه هم می‌توان استفاده کرد.

بهتر است به این نکته توجه شود که بعد از آماده کردن خمیر می‌بایست خمیرها را ماساژ داد و برای این کار خمیر را هر بار گلوله‌ای به قطر ۱۰ سانتی‌متر جدا کرد و رز دهیم و کنار بگذاریم و به همین ترتیب بقیه‌ی خمیر را مالش داده بگذارید خنک شود زیرا و رز یا مالش دادن خمیر در کیفیت خمیر موثر است.

و... می‌توان استفاده کرد.

فعالیت عملی ۷

هنرجویان به دلخواه تعدادی برگ آماده نمایند.

۱۳-۳ ساخت گل رُز (قوی سفید):

الف) وسایل مورد نیاز:

۱- خمیر ایتالیایی

۲- رنگ روغنی

۳- سمبدهی بزرگ

۴- ابزار شماره‌ی ۱۱

ب) شیوه‌ی ساخت

۱- داخل خمیر یک سانتی‌متر رنگ سفید و کمی

رنگ قرمز اضافه و آن را کاملاً با رنگ مخلوط کنید.

۲- خمیر را روی میز پهن کنید.

۳- چسب چوب به مقدار لازم تمام مواد را با یکدیگر مخلوط کنید و خوب ورز دهید تا کاملاً صاف شود.

ب) خمیر پخته

تمام مواد گفته شده در خمیر خام را با هم مخلوط کنید و روی حرارت بگذارید و هم بزنید تا کاملاً سفت شود.

ج) خمیر ادغامی

خمیر الف و ب را با هم مخلوط کنید، خوب ورز دهید تا خمیر شماره‌ی ۳ برای ساخت انواع میوه به دست آید.

فعالیت عملی ۶

هنرجویان در گروه‌های پنج نفری، خمیر ایتالیایی را تهیه کنند.

۱۲-۳ تهیه انواع برگ

توصیه‌های کلی:

- خمیر را روی سطح صاف و چرب شده‌ای پهن کنید.

- پشت برگ را کمی چرب کنید و روی خمیر بگذارید.

- با سوزن دور برگ را برش دهید و برگ را جدا کنید.

- خمیر را کف دست قرار دهید و با ابزار شماره‌ی

۱۱ دور برگ را نازک کنید.

- برای خشک شدن برگ آن را روی پارچه‌ی نخی

قرار دهید و بگذارید تا کاملاً خشک شود.

- پس از خشک شدن برگ مانند نمونه‌ی طبیعی،

رنگ را با قلم مو روی آن بزنید.

نکته: به جای قالب از برگ‌های طبیعی که دارای

رگ‌برگ‌های قوی باشد مانند برگ سیب، پامچال، توت

از سشوار یا دکمه‌ی معکوس جارو برقی استفاده کرد. اگر روی گل‌های چینی را دوده بگیرد یا هر گونه ذره ای روی آن نشسته باشد (در صورتی که ساقه‌ی گل از روکش نوار گاترین یا از جنس خمیر باشد) می‌توانید آن را تمیز کنید

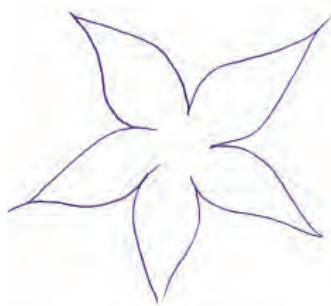
نکته: از نوارهای کاغذکشی به هیچ عنوان در روکش ساقه‌ی گل استفاده نشود.

ظرفی را پُر از آب کنید و مقداری پودر لباس‌شویی داخل آن بریزید. دُم گل را در دست بگیرید و گل را با ملایمت داخل آب فرو کنید و چند بار تکان دهید تا جرم‌های اضافی آن برطرف شود. سپس آن را از داخل آب بیرون آورید و سشوار را روی درجه‌ی سرد بگذارید و روی گل بگیرید تا به تدریج خشک شود.

نکته: دقت کنید این عمل خیلی سریع انجام گیرد تا گل نرم و شل نشود.

الگوی شماره ۶

الگوی شماره ۷

۳- الگوی شماره ۶ را روی آن بگذارید و با سوزن یا سوند دور الگو را برش بزنید.

۴- قسمت‌های اضافی را از دور الگوها جدا کنید.

۵- برای آن که تا آماده سازی کامل تمام گل برگ‌ها، خمیر خشک نشود، روی تمام آن‌ها نایلون بیندازید.

۶- با سمبه سطح داخلی گل برگ را کمی گود کنید و دو طرف گل برگ را بلافاصله رو به بیرون لوله و باز کنید تا حالت گل برگ طبیعی را به خود بگیرد.

۷- مخروطی آماده کنید که سر تیز آن رو به بالا باشد و اولین گل برگ را روی آن قرار دهید و مانند نمونه‌ی تصویری مراحل را ادامه دهید تا گل کامل شود.

۸- کاسبرگ‌ها را طبق الگوی شماره ۷ برش بزنید و لبه‌های آن را با ابزار نازک و انتهای آن را کاملاً برجسته کنید و زیر گل بچسبانید.

۹- سیم ضخیم را با چسب به زیر جام گل وصل کنید.

۱۰- مقداری برگ آماده شده را در طول ساقه بچسبانید و ساقه را روکش کنید.

نکته: انتخاب سمبه بستگی به اندازه‌ی گل برگ‌ها دارد. هر چه گل برگ بزرگ‌تر باشد از سمبه‌ی بزرگ‌تر و هر چه کوچک‌تر باشد از سمبه‌ی کوچک‌تر باید استفاده کرد.

۱۴-۳ چگونگی نظافت گل‌های چینی

چنانچه روی گل‌ها گرد و غبار نشسته باشد، می‌توان

فعالیت عملی ۸

به گروه‌های چهار نفری تقسیم شوید و هر گروه شاخه‌ای گل چینی به کلاس بیاورید و آن را شست و شو دهید.

بیشتر بدانید

۱۴-۳ چگونگی خشک کردن مناسب گل

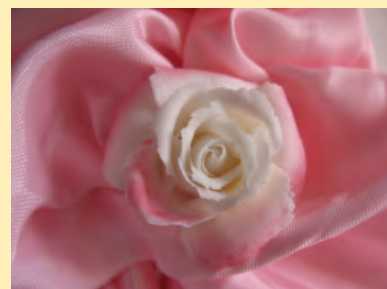
۱-۱۴-۳ استفاده از کیف یا مخروط

گل‌های ۵ تا ۶ گل‌برگی را به صورت واژگون روی کیف قرار دهید و بگذارید تا گل به حالت نیمه خشک درآید. آن گاه گل را بردارید و به آن فرم مناسب بدهید و داخل کیف بگذارید.

استفاده از دستمال پارچه‌ای

خرده پارچه‌های بدون استفاده را دور گل‌هایی نظیر رُز بگذارید تا به حالت طبیعی خشک شود.

استفاده از سیم در گل‌برگ‌های بزرگ

پشت تمام گل‌برگ‌های بزرگ را سیم بزنید و بلافاصله روی کار سوار کنید. به این ترتیب نیاز به وسیله‌ای اضافه برای خشک کردن گل نیست.

استفاده از خمیر نسبتاً سفت

گل‌های کوچک را در کناره‌ی لبه‌ی بشقاب بگذارید. از خمیر نسبتاً سفت برای ساخت این گونه گل‌ها استفاده کنید و تا خشک شدن گل، آن را مدام بچرخانید (مانند گل مریم).

استفاده از ساقه‌ی گل

بهترین روش خشک کردن گل‌های ریز استفاده از ساقه‌ی گل است. گل را داخل اسفنج فرو کنید تا کاملاً خشک شود. گل را از خمیر نسبتاً سفت بسازید و انتهای آن را ساقه بزنید. پس آن را داخل اسفنج فرو ببرید و بگذارید کمی خشک شود آن گاه آن را به صورت واژگون آویزان کنید تا گل‌برگ فرم جمع پیدا کند. پس از مدتی آن را به حالت اول درآورده و مجدداً داخل اسفنج قرار دهید.

۱۵-۳ ساخت سیب کامل

وسایل مورد نیاز:

۱- اسفنج

۲- خمیر میوه

۳- رنگ روغنی یا اکریلیک قرمز و مشکی و سبز

۴- چوب سر سیب طبیعی (دم سیب)

۵- کیلر

شیوه‌ی ساخت

۱- اسفنج را به شکل سیب برش دهید آن را به چسب چوب آغشته کنید و پس از خشک شدن دورش را خمیر بگیرید.

۲- حالت‌های مناسب را روی آن ایجاد کنید. دم سیب طبیعی را با چسب وارد کنید و انتهای سیب را نیز با کمک پنس به فرم طبیعی حالت دهید و بگذارید خشک شود.

۳- روی آن را با قلم مو و رنگ‌های قرمز و مشکی و سبز با نگاه کردن به یک سیب طبیعی، رنگ آمیزی کنید.

۴- پس از خشک شدن رنگ، روی آن را کیلر بزنید تا کاملاً براق شود.

- برای ساخت خمیر از ظروف تفلون یا لعابی استفاده می‌کنند. اگر نکته‌های لازم رعایت شود مدت نگهداری و استفاده از خمیر بیش‌تر می‌شود.
- شل یا سفت بودن خمیر را برطرف کنید. سپس آن را مورد استفاده قرار دهید.
- تیره یا کدر شدن خمیر به علت استفاده از ظرف، چسب یا پودر نامناسب است.
- کاربرد مُدلینگ در گل‌سازی با خمیر چینی عبارت است از:
  - الف) هم‌سطح کردن لبه‌های خمیر
  - ب) خط انداختن روی خمیر
  - ج) موج دار کردن لبه‌های خمیر
- شیوه‌ی کار با سمبه در گل‌سازی با خمیر چینی عبارت است از:
  - الف - گود کردن داخل گل‌برگ‌های پهن
  - ب - فر دادن گل‌برگ‌ها
  - ج - گود کردن گل‌برگ‌های باریک
- اتصال گل‌برگ به ساقه به دو روش انجام می‌شود:
  - الف) اتصال گل‌برگ‌ها به صورت گروهی یا تک تک به شاخه‌ی اصلی
  - ب) اتصال گل‌پس از آماده‌سازی گلِ کامل به ساقه‌ی گل
- سیم زدن گل‌برگ‌ها به دو صورت انجام می‌گیرد:
  - الف: سیم را قبل از خشک شدن خمیر به پشت برگ آماده شده با چسب وصل کنید
  - ب) داخل کردن سیم به مخروط ایجاد شده از خمیر و سپس باز کردن و فرم دادن خمیر به شکل برگ
- رنگ زدن گل به چهار روش انجام می‌شود:
  - الف) رنگ، داخل خمیر استفاده می‌شود.
  - ب) رنگ بعد از ساخت و خشک شدن گل به کمک قلم مو روی گل زده می‌شود.
  - ج) رنگ قبل از ساخت به خمیر زده می‌شود و بعد از ساخت و پس از خشک شدن نیز با قلم مو، رنگ را به صورت سایه روی گل ایجاد می‌کنند.
  - د: رنگ داخل خمیر شود و پس از برش، روی گل‌برگ رنگ زده شود. سپس با ابزار و سمبه به گل‌برگ

حالت داده شود.

- کاسبرگ‌های گل به صورت کاسبرگ بلند، کاسبرگ کوتاه، کاسبرگ خمیره‌ای، کاسبرگ سوزنی، کاسبرگ تخت و کاسبرگ غلافی دیده می‌شود.

- قالب‌های گل‌سازی در دو گروه قالب‌های دیواره دار برای برش و قالب‌های مسطح برای رگ‌برگ زنی روی خمیر به کار می‌روند.

- برای تهیه‌ی خمیر روش‌های مختلف وجود دارد. در تمام موارد از آرد نشاسته‌ی ذرت یا سیب زمینی، چسب چوب، گلیسرین (یا وازلین یا روغن مایع) و آب و آب لیمو استفاده می‌شود.

- برای تهیه‌ی میوه از خمیر خام، خمیر پخته و خمیر ادغامی مخلوط (پخته و نپخته) استفاده می‌کنند.

- برای تهیه‌ی برگ از قالب برگ یا از برگ طبیعی می‌توان کمک گرفت.

- برای برطرف کردن گرد و غبار روی گل‌های چینی از ششوار و برای شستن گل‌ها از آب و پودر لباس

شویی استفاده می‌کنند.

- برای ساخت گل رُز، به داخل خمیر، رنگ سفید و کمی رنگ قرمز می‌افزایند و خمیر را روی میز پهن

می‌کنند. آن‌گاه الگو را روی خمیر قرار می‌دهند و برش می‌زنند و داخل هر گل‌برگ را با سمبه کمی گود

می‌کنند. لبه‌های گل‌برگ را با ابزار شماره‌ی ۱۱ کاملاً نازک می‌کنند و مخروط پس از آماده کردن و گل

برگ‌ها را به دور آن اضافه می‌کنند تا حالت گل رُز کامل شود.

۱- در ساخت گل چینی اگر دیدید که خمیر تَرک می‌خورد علت آن است که.....

- الف) خمیرشل است.   ج) چسب چوبِ خمیر زیاد است.
ب) خمیر بیش از حد سفت است.   د) آردِ به کار برده شده مرغوب نبوده است.

۲- برای موج دار کردن لبه‌های خمیر

- الف) خمیر را روی زمین بگذارید و با سمبه روی لبه‌ی خمیر موج ایجاد کنید.
ب) خمیر را روی انگشتان دست قرار دهید و با وَرَدَنه روی لبه‌ی خمیر موج ایجاد کنید.
ج) خمیر را کف دست بگذارید و با فشار و غلتانیدنِ ابزار شماره‌ی ۱۱ روی لبه‌ی خمیر، موج ایجاد کنید.
د) خمیر را کف دست بگذارید و با فشارِ سمبه رو به خارج، روی لبه‌ی خمیر موج ایجاد کنید.

۳- چنان‌چه روی گل‌های چینی گرد و غبار نشسته است

- الف) نمی‌توان آن را نظافت کرد.
ب) باد گرم سشوار را روی آن بگیرید.
ج) باد سرد سشوار را روی آن بگیرید.
د) روی آن اسپری کیلر بپاشید.

۴- برای ساختِ میوه چه خمیری به کار می‌رود؟

- الف) خمیر خام   ب) خمیر پخته
ج) خمیر ادغامی (مخلوط پخته و نپخته)   د) هرسه گزینه صحیح است

۵- قالب‌ها به چند گروه تقسیم می‌شوند؟

- الف) قالب‌های دیواره دار   ب) قالب‌های مسطح
ج) گزینه‌های الف و ب صحیح است   د) قالب‌های گرد

آزمون پایانی
نظری واحد کار سوم

۶- در گل چینی سوند یا سوزن به چه کار می‌آید؟

الف (اصلاً استفاده‌ای ندارد.

ب (در دوربُریِ خمیرازآن استفاده می‌کنیم.

ج (برای ادغام رنگ داخل خمیرازآن استفاده می‌کنند.

د (فقط برای سوراخ کردن خمیر می‌توان ازآن استفاده کرد.

۷- خمیر را می‌توان:

الف (داخل دستمال و داخل ظرف دردار و در یخچال نگه داری کرد.

ب (داخل کیسه‌ی نایلونی نگه داشت.

ج (داخل ظروف دردار نگه داری کرد.

د (هر سه گزینه صحیح است.

۸- برای رنگ آمیزی گل می‌توان:

الف (از رنگ‌های پودری یا روغنی داخل خمیر استفاده کرد.

ب (گل‌ها و برگ‌ها را بدون رنگ آماده کنید و پس از خشک شدن با قلم مو روی آن‌ها را رنگ

آمیزی نمایید.

ج (از مقداری رنگ داخل خمیر استفاده کنید و پس از خشک شدن مجدداً به سایه کاری آن‌ها

بپردازید.

د (هر سه گزینه صحیح است

آزمون پایانی
عملی

۱- یک شاخه با گل رُز و یک سیب خمیری بسازید.

ساخت گل‌های بلند

فعالیت عملی ۴	فعالیت عملی ۳	فعالیت عملی ۲	فعالیت عملی ۱	وسایل و تجهیزات مورد نیاز	
*		*	*	فوم ۵،۰ یا ۱ میلی متری	۱
*			*	رنگ روغنی	۲
*	*			سیم ساقه‌ی آفتابگردان	۳
				خمیر گل چینی	۴
*		*		اتوی خانگی	۵
*		*	*	قیچی	۶
			*	حلال	۷
*			*	ابر	۸
				عکس	۹
				نخ قرقره	۱۰
				اکلیل هفت رنگ	۱۱
*				پودر تالک	۱۲
				سیم گلسازی	۱۳
*				پرچم گل	۱۴
				قالب برگ و گل	۱۵
*				نوار گاترین	۱۶
				چسب گرم	۱۷
*				اسپری کیلر	۱۸
*				مغز گل و کاس برگ آفتابگردان	۱۹
*				اسپند	۲۰
*				چسب چوب	۲۱
*	*	*	*	دست کش نخ	۲۲

هدف‌های رفتاری

انتظار می‌رود هنرجو پس از گذراندن این واحد کار، بتواند به هدف‌های زیر دست یابد:

- ۱- ابزار و مواد لازم برای ساخت گل‌های بلند را نام ببرد.
- ۲- چگونگی کار با فوم را توضیح دهد.
- ۳- انواع شیوه‌های رنگ آمیزی و سایه کاری روی فوم را توضیح دهد.
- ۴- تکنیک‌های مختلف کار با فوم (کروشه کردن، لوله کردن، پلیسه کردن، فنجان‌ی کردن و...) را انجام دهد.
- ۵- انواع تکنیک‌های گل بلند را نام ببرد و در باره‌ی هر یک توضیح دهد.
- ۶- یک نمونه گل بلند - آفتاب‌گردان - بسازد.

پیش‌آزمون واحد کار چهارم

۱- چند نمونه از وسایل و ابزار مورد نیاز برای ساخت گل بلند را نام ببرید.

۲- چگونه گل‌های بلند را باید نظافت کرد؟

۲-۴ چگونگی کار با فوم

۱- الگو را روی تکه‌ای کاغذ قرار دهید، سپس روی ورقه‌ی فیلم رادیولوژی منتقل کنید و دور آن را با قیچی برش دهید.

۲- الگو را روی فوم بگذارید و با مداد خط بکشید و از داخل خط، فوم را چنان برش دهید که خطوط رسم شده داخل الگوی بریده شده واقع نشود.

۳-۴ شیوه‌ی رنگ آمیزی وسایه کاری روی فوم

الف) رنگ موضعی

قطره‌ای از رنگ را روی پالت بگذارید. ابر را به رنگ آغشته نمایید و با یکی از حلال‌ها مانند ترابانتین، برزک یا خشک کن رنگ را کمی رقیق کنید و سپس روی قسمتی از گل برگ با ابر ضربه بزنید به طوری که در هر ضربه مقداری رنگ روی فوم منتقل می‌شود.

ب) رنگ پوششی

رنگ غلیظ را با قلم مو روی فوم بکشید، فوم به صورت دل خواه رنگ می‌شود.

گل‌های بلند که زیبایی خاصی دارند، برای ساخت انواع درخت‌ها، درختچه‌ها، بوته‌ها، گلدان‌های تزئینی و شاخه‌های گل مصرف می‌شوند و برای تزئین و گل‌آرایی در سالن و مجالس و... به کار می‌رود. گل بلند قابل شست و شو، سبک، قابل حمل و نشکن و وسایل ساخت آن بسیار ارزان قیمت و در دسترس است.

۱-۴ وسایل و ابزار مورد نیاز

۱- فوم (۵/۰ یا ۱ میلی‌متر)

۲- رنگ روغنی

۳- سیم ساقه‌ی آفتاب‌گردان و رُز

۴- خمیر گل چینی

۵- اتوی خانگی

۶- نخ قرقره

۷- قیچی کوچک و بزرگ

۸- پودر تالک

۹- سیم گل‌سازی شماره‌های ۲ و ۵ و ۷ میلی‌متری

۱۰- پرچم گل در رنگ‌های متنوع

۱۱- قالب برگ و گل برگ

۱۲- نوار گاترین سبز و قهوه‌ای

۱۳- چسب گرم

۱۴- ابر

فعالیت عملی ۱

به گروه‌های چهار نفری تقسیم شوید و هر گروه چهار فوم به ابعاد ۱۰×۱۰ سانتی‌متر را برش بزنید و روی هر تکه فوم، رنگ‌های موضعی، پوششی، ترام و ابروبادی را ایجاد کنید.

و) ثابت کردن رنگ روی فوم

پس از خشک شدن رنگ، فوم را کاملاً به پودر تالک یا پودر آکريل^۲ آغشته کنید و سپس پودر اضافی را با تکه‌ای ابر از روی فوم پاک کنید.

۴-۴ اتو کاری فوم

استفاده از اتوی خانگی:

اتوی خانگی را روی درجه‌ی ملایم قرار دهید و در حالت ایستاده روی زمین بگذارید و فوم را پس از رنگ‌آمیزی و پودر زدن روی کف اتوی داغ قرار دهید تا گرم شود. سپس آن را شکل دهید

نکات ایمنی: در موقع کار حتماً از دستکش نخی استفاده

شود و درجه حرارت اتو ملایم باشد تا از سوختن در حین

ج) رنگ ترام^۱

برای سایه کاری با ابر روی فوم ایجاد می‌شود، با کشیدن رنگ یک ترام تیره به روشن، روی فوم ایجاد کنید. دو رنگ را یکی از بالای گل‌برگ یکی از پایین گلبرگ با کمک ابر طوری بکشید که حد فاصل دو رنگ، مرز مشخصی نداشته باشد و رنگ‌ها به صورت محو و مات در آیند.

د) رنگ ابروبادی

دو یا سه رنگ را با ابر به صورت دایره روی قسمت‌های مختلف فوم بکشید و سعی کنید هر رنگ وارد رنگ کناری شود و با خط نتوانید رنگ را از هم متمایز کنید. در نتیجه رنگ‌ها به صورت لکه لکه روی فوم نمایان می‌شوند.

ه) سایه کاری

پس از ساخت رنگ دل‌خواه با ابری که کمی به رنگ آغشته شده، سایه‌ی ملایمی را در لبه‌ی گل‌برگ‌ها ایجاد کنید.

۱. رنگ ترام: منظور از رنگ ترام سبکی از رنگ‌آمیزی است که رنگ از روشن به تیره روی سطح کار کشیده شود. یا دو رنگ مکمل به صورتی که درهم کاملاً ادغام شوند روی سطح کار کشیده شود این کار به کمک ابر و حلال با رنگ‌های روغنی روی سطوح فوم ایجاد می‌شود.

۲. پودر آکريل: پودری است مخصوص دندان‌پزشکی که از آن برای براق و محو کردن رنگ روی سطوح گل‌های خمیری یا بلندر استفاده می‌شود.

۴-۴-۳ لوله کردن

لبه‌ی گل‌برگ را گرم و یک طرف لبه‌ی بیرونی آن را سریعاً لوله کنید. سپس قسمت مقابل را گرم و مجدداً آن را به سمت خارج لوله کنید.

۴-۴-۴ لق کردن

لبه‌ی گل‌برگ را کمی گرم کنید. انگشت شست‌یک دست را سمت داخل گل‌برگ و انگشت اشاره‌ی دست دیگر را سمت خارج گل‌برگ بگذارید. آن را کمی بکشید تا لبه‌ی گل‌برگ کش بیاید و لق شود.

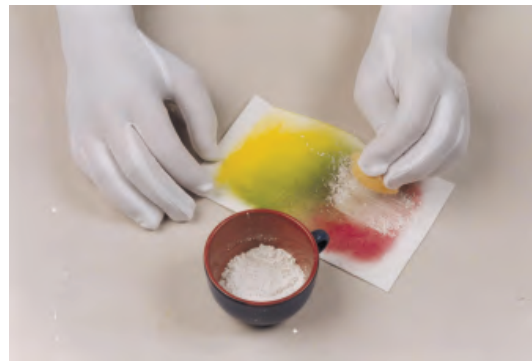

کار جلوگیری به عمل آید.

نکته: از اتوهای گل‌سازی برقی هم می‌توان استفاده کرد. از آن‌ها به صورت گرم و سرد در شکل‌دهی فوم استفاده می‌شود.

۴-۴-۱ چروک کردن

فوم چگونه گرم می‌شود. فوم برش خورده را به اتوی گرم نزدیک کنید تا گرم و قابل شکل دهی شود فوراً آن را داخل دست مچاله کنید، پس از سرد شدن آن را باز کنید. خطوط چروک روی فوم دیده می‌شود.

۴-۴-۲ کروش کردن^۱

فوم را گرم و آن را از یک طرف یا از وسط جمع کنید، سپس به سمت دل خواه بکشید. پس از سرد شدن آن را باز کنید. حالت کروش‌های و مایل به سمت دل خواه ایجاد می‌شود.

۱. کروش نوعی چروک مانند پلیسه است. فرق آن با پلیسه این است که در این نوع چروک خطوط عمودی و نامنظم است ولی در پلیسه خطوط عمودی و منظم ایجاد می‌شود.

۴-۴-۷ پیچاندن

گل‌برگ را گرم کنید و یک طرف آن را با دست نگه دارید و سمت دیگر آن را کاملاً بپیچانید. پس از سرد شدن، گل‌برگ به صورت زیبایی پیچ خورده است.

۴-۴-۵ پلیسه کردن

فوم را گرم کنید و یک بار از روی یک بار از زیر آن را تا بزنید، به این ترتیب آن را پلیسه کنید. پس از سرد شدن آن را باز کنید. خطوط پلیسه روی کار باقی خواهد ماند.

۴-۴-۸ قالب زدن

گل‌برگ را کاملاً گرم و سریعاً روی قالب منتقل کنید و با ابر آن را به قالب فشار دهید تا خطوط روی قالب بر روی فوم منتقل شود.

۴-۴-۶ فنجانی کردن

گل‌برگ را گرم کنید. آن را روی ابر بگذارید و با فشار سمبلی اندازه‌های بزرگ روی گل‌برگ، آن را به داخل ابر فشار دهید تا وسط گل‌برگ به فرم کاسه‌ای، شکل بگیرد.

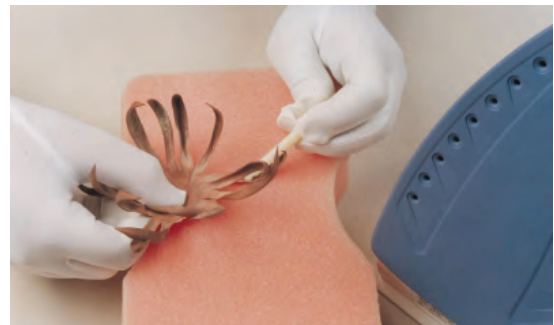

۴-۴-۹ ناودانی کردن

از این روش اتو زدن در گل برگ‌های کشیده استفاده می‌کنند. پس از گرم کردن هر یک از گل برگ‌های یک گل، بلافاصله آن را روی ابر قرار دهید و سنبه را از انتهای گل برگ رو به لبه‌ی گل برگ بکشید تا حالت ناودانی روی گل برگ‌های آن ایجاد شود.

۴-۴-۱۱ لوله و کروش کردن

لبه‌ی گل برگ را در تماس با اتو قرار دهید و پس از گرم شدن، بلافاصله آن را دور جسمی لوله‌ای شکل بپیچید. سپس از دو طرف، آن را به هم بفشارید تا روی لوله‌ی به وجود آمده چروک‌های به هم چسبیده‌ای ایجاد شود. این روش اتو زدن، حالت بسیار جذابی را روی گل برگ ایجاد می‌کند.

۴-۴-۱۰ حالت دادن

گل برگ را در تماس با اتو کاملاً گرم کنید. با دست آن را به سمت داخل یا خارج حالت دهید و لبه‌ی آن را کمی تیز کنید.

۴-۴-۱۲ سوزاندن

پس از اتو زدن دل‌خواه روی گل برگ، لبه‌ی بیرونی گل برگ را روی شعله‌ی چراغ الکلی بگیرید و بگذارید تا کمی بسوزد. با این کار لبه‌ی گل برگ حالت زیبایی به خود می‌گیرد.

انواع اتوکاری فوم را روی گل برگ های برش خورده
به صورت گروهی تمرین کنید.

۳-۵-۴ بلندر شیشه ای

پس از رنگ آمیزی، سطح دل خواه را به چسب DM۵
یا چسب چوب آغشته کنید. سپس شیشه ای پودر شده را
روی آن بپاشید.

۴-۵-۴ بلندر دانه ای

پس از رنگ آمیزی، سطح دل خواه را به چسب DM۵
یا چسب چوب آغشته کنید. سپس دانه بلوری (شکری)
روی آن بپاشید.

۲-۵-۴ بلندر مخملی

سطح فوم را به چسب چوب یا چسب DM۵ آغشته
کنید. سپس پودر مخمل به رنگ دل خواه را روی سطح فوم
الک کنید، تا کاملاً مخملی شود.

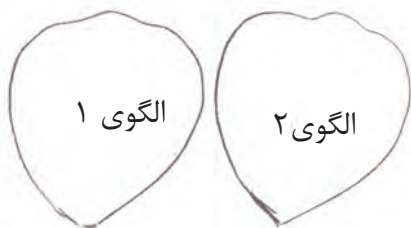
فعالیت عملی ۳

در یک کار تحقیقی انواع تکنیک‌های بلندر را شرح دهید و در صورت امکان از عکس، نمونه‌ی کار، وسایل اولیه یا هر نوع وسیله‌ی کمک آموزشی برای تحقیق و کنفرانس خود استفاده کنید.

۴-۶ ساخت برگ (ساخت برگ‌های تک‌لایه‌ای)

الف) الگو را از بخش الگوهای کتاب انتخاب کنید. پس از برش برگ، روی فوم شیری با تکه‌ای ابر، قسمتی از برگ را به رنگ سبز رنگ کنید و از رنگ‌های قرمز، نارنجی، قهوه‌ای و زرد برای سایه کاری روی برگ استفاده نمایید. ب) پس از گرم کردن فوم آن را روی قالب برگ بگذارید و فوم را روی قالب فشار دهید تا نقوش روی قالب، به برگ منتقل شود. بعد پشت و روی برگ را کاملاً به پودر تالک آغشته کنید. عرض نوار گاترین را نصف کنید و سیم ساقه‌ی شماره‌ی ۵ را با آن بپوشانید. سپس به آن کمی چسب قطره‌ای بزنید و به پشت برگ با دقت بچسبایند.

یاد آوری: برای به کارگیری چسب قطره‌ای یا آلفا حتماً از دستکش استفاده کنید. در صورت آغشته شدن دست به چسب، از استون برای پاک کردن آن کمک بگیرید. قسمت پایین ساقه را از انتهای برگ، با نوار گاترین روکش کرده، پودر بزنید.

۴-۵-۵ بلندرِ شنی

حفره‌ای روی سطح تکه‌ای ابر ایجاد کنید. مقداری شن یا ریگ یا ماش را توی حفره بریزید. گل‌برگ را پس از گرم کردن، بلافاصله روی ماش یا شن بگذارید. با تکه‌ای ابر آن را کاملاً گود کنید. آثار ماش (شن) به صورت دانه دانه روی فوم می‌ماند.

۴-۵-۶ فوم دریایی

پس از رنگ آمیزی روی سطح فوم، آن را به چسب چوب آغشته کنید و پودر اکریل روی آن بپاشید.

۴-۵-۷ بلندرِ ترک

پس از برش فوم و رنگ آمیزی، آن را داخل مواد ترک فرو کنید و بلندر ترک بسازید.

۴-۸ شیوهی ساخت گل آفتاب گردان

الف) وسایل مورد نیاز

۱- فوم به رنگ زرد و سفید

۲- سیم ساقه‌ی آفتاب گردان

۳- مغز گل و کاسبرگ آفتاب گردان

۴- اسپند

۵- رنگ روغن زرد، قهوه‌ای، سبز و قرمز

الگوی شماره ۱

الگوی شماره ۲

۴-۷ سیم زدن گل برگ‌ها

برای ایجاد انعطاف لازم برگ‌ها و گل‌برگ‌ها، در پشت

کار از سیم استفاده می‌کنند.

در این جا، روش تک لایه توضیح داده می‌شود: سیم را

به رنگ کار، با رنگ روغن رنگ کنید و سپس چسب آلفا یا

قطره‌ای را به سیم بزنید و محکم به پشت گل‌برگ یا برگ

بچسبانید. عرض نوار گاترین را نصف کنید و برگ‌های سبز

شماره ۵ را با نوار روکش نمایید و سپس آن‌را با چسب

قطره‌ای به پشت گل‌برگ بچسبانید.

۷- گل برگ‌ها را یکی یکی به دیواره‌ی اتو قرار دهید. پس از گرم شدن، وسط گلبرگ را با دست به حالت پلیسه درآوردید و دو طرف گلبرگ را به دو سمت متفاوت بکشید تا انحنای لازم روی گل برگ ایجاد شود. برای ایجاد غنچه، قوس گل برگ‌ها را موقع چسبانیدن به سمت وسط بگذارید تا حالت غنچه‌ی بسته را روی گل ایجاد کنید. مراحل ساخت مانند گل باز است فقط انحنای گل برگ در گل باز به سمت بیرون و در گل بسته به سمت پرچم‌هاست.

۸- گل برگ‌های شماره‌ی ۲ را در دو ردیف کاملاً نزدیک به هم، به دور پرچم گل بچسبانید.

۹- گل برگ‌های شماره‌ی ۳ را به دور گل برگ‌های ردیف قبل، در دو ردیف نزدیک به هم بچسبانید.

۱۰- کاسبرگ آفتاب‌گردان را بچینید و قسمت وسط آن را به زیر گل نصب کنید و سیم آفتاب‌گردان را داخل حفره‌ی میانی قرار دهید و سپس کاسبرگ‌های آماده شده‌ی شماره‌ی (۱) را از لبه‌ی بیرونی، کنار هم، به دور گل برگ‌های وسط بچسبانید. ردیف بعدی را کاملاً به دور سیم ساقه قرار دهید تا پشت گل کاملاً پوشیده شود. ساقه را با نوارگاترین روکش کنید و برگ‌ها را در طول ساقه قرار دهید.

الگوی شماره‌ی ۳

(ب) روش ساخت

۱- از الگوی شماره‌ی ۱ به تعداد پنجاه عدد روی فوم و از الگوی شماره‌ی ۲ تعداد شصت عدد و از الگوی شماره‌ی ۳ تعداد هشتاد عدد روی فوم سفید برش بزنید.

۲- گل برگ‌های شماره‌ی ۳ را با رنگ زرد کاملاً رنگ آمیزی کنید و لبه‌ی گل برگ را سایه‌ی قهوه‌ای بزنید.

۳- گل برگ‌های شماره‌ی ۱ را به رنگ سبز کاملاً رنگ آمیزی کنید و لبه‌ی گل برگ را سایه‌ی قرمز بزنید.

۴- لبه‌ی گل برگ‌های شماره‌ی ۲ را به رنگ زرد رنگ آمیزی کنید و پایین گل برگ را سایه‌ی سبز بزنید.

۵- مغز گل آفتاب‌گردان پلاستیکی را به چسب چوب آغشته کنید و روی آن را کاملاً با اسپند بپوشانید، به طوری که اسپند کاملاً به سطح کار بچسبد.

۶- پس از خشک شدن مغز گل، روی آن را رنگ قهوه‌ای و وسط مغز گل را سایه‌ی سبز بزنید و روی آن را پودر تالک بپاشید.

۹-۴ انتخاب فوم مناسب برای ساخت گل‌های

بلندر:

- ۱- نازک بودن فوم
- ۲- رنگ پذیری مناسب
- ۳- ضخامت یکدست
- ۴- حالت پذیری مناسب در کم‌ترین زمان
- ۵- پایداری حالت ایجاد شده
- ۶- صابونی نبودن ورقه‌های فوم

فعالیت عملی ۴

یک شاخه‌ی گل آفتاب‌گردان در گروه‌های ۳ یا ۴ نفری بسازید.

۱۰-۴ شست و شو و نظافت گل‌های بلندر

برای شست و شو کمی پودر ماشین لباس‌شویی را در ظرفی پر از آب بریزید، سپس گل را چندین بار داخل آن تکان دهید. مجدداً در کاسه‌ای پر از آب تمیز، گل را تکان دهید تا پودرها و کثیفی کاملاً از سطح گل پاک شود. آن‌گاه گل را سر و ته قرار دهید تا آب اضافی آن خارج شود. پس از خشک شدن پودر بزنید. برای برطرف کردن خاک، از فوت کن جاروبرقی یا سشوار با باد سرد استفاده کنید.

بیشتر بدانید

تاریخچه‌ی بلندر در ایران:

در سال ۱۳۴۲ ورقه‌ی بلندر به نام «ایوپا» در ایران تولید شد و از سال ۱۳۷۸ با شروع ساخت گل‌های بلندر به صورت ورقه‌هایی نازک تولید و عرضه شد. برای تولید ورقه‌های بلندر یا فوم در کارخانه موادی شبیه به پلی اتیلن، کربنات کلسیم، یا رنگ و غیره در مخلوط‌کن‌های بسیار قوی باهم مخلوط می‌شود و با هم‌زدن و حرارت دادن به صورت خمیر در می‌آید. این مواد لای غلتک می‌رود و به ورقه‌هایی نازک تبدیل و سپس در قالبی مخصوص وارد می‌شود. آن‌گاه با فشار و حرارت در مدت زمانی خاص به ورقه‌ی اصلی بلندر تبدیل می‌شود. در آخر به کمک دستگاه برش می‌خورد و در ضخامت‌های مختلف طبقه بندی می‌شود.

- روش‌های رنگ آمیزی و سایه کاری روی فوم عبارت‌اند از:
- رنگ موضعی
- رنگ پوششی
- رنگ ترام
- رنگ ابروبادی
- سایه کاری روی فوم
- تکنیک‌های اتوکاری روی فوم عبارت‌اند از:
- چروک کردن
- کروشه کردن
- لوله کردن - قالب زدن
- لق کردن - ناودانی کردن
- پلیسه کردن - حالت دادن
- فنجان‌ی کردن - لوله و کروشه کردن
- پیچاندن - سوزاندن
- - شیوه و تکنیک‌های ساخت انواع بلندر نیز عبارت‌اند از شامل:
- بلندر خشک - بلندر دانه‌ای - فوم دریایی
- بلندر مخملی - بلندر شنی
- بلندر شیشه‌ای - بلندر تَرک
- برای ایجاد انعطاف لازم برگ و گل برگ، در پشت گل برگ‌ها از سیم استفاده می‌شود.
- برای ساخت گل آفتاب‌گردان، پس از برش، گل برگ‌ها را به رنگ زرد با سایه‌ی قهوه‌ای و کاسبرگ‌ها را به رنگ سبز با سایه‌ی قرمز و پرچم‌ها را به رنگ زرد با سایه‌ی سبز، رنگ آمیزی کنید. ابتدا پرچم، سپس گل برگ و در آخر کاسبرگ‌ها را با چسب دور پرچم اضافه کنید تا گل به صورت کامل شکل گیرد.
- برای گردگیری گل‌های بلندر از باد سرد سشوار و برای نظافت آن از آب سرد و پودر ماشین لباس‌شویی استفاده می‌کنند.

آزمون پایانی
نظری واحد کار
چهارم

۱- رنگ موضعی روی فوم چیست؟

الف) با قلم مو کاملاً روی فوم را با رنگ می‌پوشانیم.

ب) با ابر آغشته به رنگ روی قسمت‌های دل خواه ضربه وارد می‌کنیم.

ج) رنگ‌ها را از تیره به روشن روی فوم می‌کشیم.

د) با ابر، رنگ اصلی را روی فوم کمی به سمت بالا می‌کشیم.

۲- تکنیک‌های اتوکاری فوم چیست؟

الف) پلیسه کردن، لق کردن، لوله کردن

ب) کروش کردن، چروک کردن، فنجان‌ی کردن

ج) قالب زدن، پیچاندن، ناودانی کردن

د) هر سه گزینه صحیح است

۳- منظور از بلندر خشک چیست؟

الف) بلندر را شسته، سپس خشک می‌کنیم.

ب) پس از اتوزدن، گل‌برگ‌ها را روی شعله‌ی شمع می‌گیریم.

ج) روی سطح گل‌برگ را باچسب DM5 آغشته کرده، سپس می‌گذاریم تا خشک شود.

د) روی سطح فوم را تزک می‌زنیم و می‌گذاریم تا خشک شود.

۴- دلیل ایجاد نشدن رگ‌برگ‌ها روی فوم چیست؟

الف) جنس فوم

ج) زیاد گرم نشدن فوم

ب) جنس قالب

د) هر سه گزینه صحیح است

آزمون پایانی
عملی

- یک شاخه گل آفتاب‌گردان درست کنید.

واحد کار پنجم

ساخت گل‌های کاغذی رؤیایی (کالک)

هدف‌های رفتاری

انتظار می‌رود هنرجو پس از گذراندن این واحد کار، بتواند به هدف‌های زیر دست یابد:

- ۱- ابزار و مواد ساخت گل‌های کاغذی را نام ببرد.
- ۲- طریقه‌ی ساخت برگ و نحوه‌ی رنگ آمیزی آن را شرح دهد.
- ۳- مراحل ساخت گل رز کاغذی را توضیح دهد.
- ۴- یک گل رز کاغذی بسازد.

پیش‌آزمون واحد کارپنجم

۱- وسایل لازم برای ساخت گل‌های کالک را نام ببرید.

۲- از ورقه‌ی فیلم‌های رادیولوژی برای ساخت گل‌های کالک چگونه استفاده می‌کنند؟

۳- برای حالت دهی به لبه‌ی گل برگ‌ها از چه وسیله‌ای استفاده می‌کنند؟

۳-۵ شیوهی رنگ کردن کاغذ

تکه پنبه ای را به کمی رنگ دل خواه آغشته کنید و روی کاغذ بمالید تا تمام قسمت‌ها کاملاً به رنگ آغشته شود. هر چه رنگ گل‌ها ملایم تر باشد، زیباتر به نظر می‌رسند. رنگ‌ها را به میزان بسیار کم روی پنبه یا ابر بگذارید و طوری رنگ را روی گل‌برگ بکشید که لبه‌ی گل‌برگ تیره‌تر و هرچه به پایین گل‌برگ می‌رسد رنگ ملایم تر شود.

فعالیت عملی ۱

هنرجویان ورقه‌ی کاغذ کالک را برش بزنند، شیوه‌ی رنگ آمیزی را روی آن تمرین کنند.

۴-۵ رگبرگ زدن

الگوی دل خواه را روی پلاستیک ضخیم بگذارید و با خودکار بدون جوهر روی آن را به حالت طبیعی رگبرگ بکشید.

۵-۵ حالت دهی به گل‌برگ‌ها و برگ‌ها

لبه‌ی گل‌برگ را از روی لبه‌ی قیچی یا چاقویی که تیز

ساخت گل با کاغذ یکی از هنرهای آشنا و قدیمی است. این شیوه‌ی گل‌سازی کاری بسیار ظریف و زیباست و در نگاه اول بیننده تصور نمی‌کند که می‌توان با کاغذ گل‌هایی به این ظرافت و زیبایی ساخت. روش کار نیز بسیار ساده و آسان است.

۱-۵ وسایل مورد نیاز

۱- کاغذ کالک

۲- چسب مایع

۳- پرچم و گل

۴- کاغذ کشی سفید

۵- رنگ روغن و رنگ‌های مختلف

۶- خودکار بدون جوهر

۷- پاستل روغنی یا مداد شمعی

۸- غلط‌گیر

۹- قیچی

۱۰- پنبه

۲-۵ چگونگی برش الگو

ابتدا الگو را روی ورقه‌ی فیلم رادیولوژی بگذارید و دور آن را با خودکار خط بکشید و با دقت برش بزنید، سپس الگو را روی ورقه‌ی کالک قرار دهید و دور آن را با مداد شمعی یا غلط‌گیر خط بکشید. آن‌گاه دور خط کشیده شده را به دقت با قیچی جدا کنید به صورتی که به خط کشیده شده خدش‌های وارد نشود. در این صورت دور گل‌برگ بریده شده دارای حاشیه‌ای نازک و سفید خواهد شد.

تصویر ۳

منتقل کنید کاغذ را زیر کاغذ کالک قرار دهید و روی خطوط مشخص شده را با مداد کمی پررنگ کنید. دور خطوط فوق را با قیچی جدا کنید تا گل برگ برش داده شود. از گل برگ تصویر ۱، ۶ عدد و گل برگ تصویر ۲، ۸ عدد برش بزنید.

۲- پائین گل برگها را سایه سبز کم رنگ و بالای گلبرگ را سایه صورتی کم رنگ بزنید.

۳- لبه‌ی گل برگها را به سمت بیرون فر دهید. این کار را در دو سمت محل فلش (نشانگر) انجام دهید.

۴- تعداد ۶ برگ را طبق روش: مطابق تصویر ۳ برش دهید و سایه‌ی سبز بزنید. برگ را روی سطح پلاستیکی قرار دهید و با خودکار بدون جوهر خطوط رگبرگ مانند نمونه الگوی شماره‌ی ۳ ایجاد کنید. برای تزئین می‌توان با غلطگیر سفید خودکاری، خطوط فوق را روی سطح برگ طراحی کرد و از پشت، سیم شماره‌ی ۵ روکش سفید را کمی به چسب گرم آغشته کنید و از محل فلش پشت الگو قرار دهید. به این صورت تمام برگها را ساقه بزنید و تعدادی پرچم را به سرسیم متصل کنید و گلبرگها را به دور پرچم از کوچک به بزرگ نصب کنید. در ردیف اول ۳ گلبرگ، ردیف دوم ۵ گلبرگ و ردیف سوم از ۶ گلبرگ می‌توانید استفاده کنید.

نباشد عبور دهید. با انگشت شست گل برگ را محکم نگه دارید تا حالت بگیرد.

۵-۶ روش ساخت برگ

ابتدا تکه‌ای از ورق کالک را به رنگ سبز، رنگ آمیزی کنید، سپس الگوی دل خواه را روی آن بگذارید. پس از برش، خطهای نقشه را با خودکار بدون جوهر روی کار ایجاد کنید. رگ برگها را نیز می‌توان با غلطگیر ایجاد کرد.

فعالیت عملی ۲

تعدادی برگ روی کاغذ کالک طراحی کنید و برش بزنید. سپس شیوه‌ی رنگ آمیزی را روی آن تمرین کنید.

۵-۷ گل رُز

الف) وسایل مورد نیاز

- ۱- کاغذ کالک
- ۲- پرچم گل
- ۳- سیم گل سازی با روکش سفید
- ۴- رنگ روغنی در رنگهای مختلف

ب) مراحل ساخت:

۱- ابتدا الگوی گل رز شماره‌ی ۱ و ۲ را روی کاغذ

بیشتر بدانید

امروزه برای ساخت انواع کارت دعوت، کارت‌های تبریک و تابلوهای زیبا از کاغذ کالک استفاده می‌شود. با فشار ابزار تیز و با سوراخ‌های پشت هم و استفاده از رنگ روغنی و غلط‌گیر، نقوش زیبایی مانند انواع حاشیه، گل و بوته، پرندگانی نظیر طاووس را می‌توان روی صفحه‌ی کالک ایجاد کرد و با گذاشتن آن روی مقوای رنگی، رنگ‌های ملایمی به کار بخشید. حتی می‌توان از اکلیل‌های رنگی برای زیبا تر شدن کار استفاده کرد. با ایجاد گل‌های برجسته با کالک و نصب روی کارهای آماده شده، تابلوهای سه بعدی زیبایی را می‌توان طراحی کرد.

(تذکر: در قسمت وسط به جای پرچم می‌توانید از یک گلبرگ کوچک که به حالت لوله درآورده‌اید کمک بگیرید.)

فعالیت عملی ۲

یک شاخه گل رُز بسازید.

چکیده

- برای ایجاد حاشیه‌ای نازک به دور گلبرگ‌های روی کالک، ابتدا الگو را روی ورق قرار دهید و دور آن را با غلط‌گیر خط بکشید و برش را از پشت خط غلط‌گیر ایجاد کنید، به طوری که پس از برش دور گلبرگ، خطی سفید کشیده شده باشد.

- تکه‌ای ابر یا پنبه که به رنگ آغشته شده است روی گلبرگ بکشید تا رنگ لطیفی روی آن ایجاد شود.

- برای ایجاد رگ‌برگ می‌توان با خودکار بدون جوهر روی گلبرگ خطوطی ایجاد کرد.

- برای ساخت گل رُز از کالک، پس از برش، لبه‌ی گلبرگ را رنگ صورتی و پایین گلبرگ را رنگ سبز یا زرد، رنگ آمیزی کنید، لبه‌ی گلبرگ‌ها را به سمت بیرون حالت دهید. سپس گلبرگ‌ها را به دور پرچم نصب نمایید، تا حالت گل رُز کامل شود.

آزمون پایانی
نظری واحد کار
پنجم

۱- برای رگبرگ زدن روی گلببرگ‌ها کاغذ کالک را روی ..... .

- الف) شیشه بگذارید
ب) (سرامیک بگذارید
ج) پلاستیک ضخیم بگذارید
د) (دست بگذارید

۲- برای رنگ زدن گلببرگ‌های کالک از کدام رنگ استفاده می‌کنند؟

- الف) رنگ روغن
ب) (رنگ ویترای
ج) (رنگ اکریلیک
د) هر سه گزینه صحیح است

۳- برای نصب گلببرگ‌های کالک به هم از ..... استفاده می‌شود

- الف) (چسب چوب
ب) (چسب قطره‌ای
ج) (چسب مایع یا چسب گرم
د) (ب و ج صحیح است

۴- برای خط انداختن روی کاغذ کالک از ..... استفاده می‌شود.

- الف) (خودکار بدون جوهر
ب) (ناخن دست
ب) (سوند
د) (لاک غلط گیر و خودکار بدون جوهر

آزمون پایانی
عملی

- یک شاخه‌ی گل رز بسازید.

واحد کار ششم

گل آرایی

فعالیت عملی ۱	وسایل و تجهیزات مورد نیاز
*	کتاب - عکس - فیمل
*	گل و برگ
*	چسب گرم یا سرد
*	اسفنج یا خمیر
*	تابلو
*	سیم

هدف‌های رفتاری

انتظار می‌رود هنرجو پس از گذراندن این واحد کار، بتواند به هدف‌های زیر دست یابد:

۱- اصول و روش‌های مختلف گل‌آرایی را نام ببرد و هریک را توضیح دهد.

۲- گل‌آرایی به فرم خطی و مارپیچی را شرح دهد.

۳- نمونه‌ای از فرم‌های گل‌آرایی را به صورت عملی انجام دهد.

۴- سبدهی گل را طبق دستور العمل تزیین کند.

پیش‌آزمون واحد کارششم

۱- گل‌آرایی را تعریف کنید.

۲- چند روش گل‌آرایی را نام ببرید.

پرکنید. مابین شاخه‌ها را می‌توانید با برگ‌های ریز و گل‌های ریز و تزئینی پرکنید و برای حاشیه‌ی این کار می‌توان از برگ‌های بزرگتر نیز استفاده کرد.

۶-۱-۳ گل آرایه به فرم گرد

این نوع گل آرایه برای توپ‌های تزئینی، دسته گل عروس و درختچه‌های تزئینی مناسب است و ساخت آن با یک اسفنج گرد امکان پذیر است. تمام شاخه‌ها یک اندازه‌اند. اطراف اسفنج گرد را با فاصله‌های معین از شاخه‌های گل پرکنید و زمینه‌ی کار را نیز با انواع برگ‌های ریز و برگ گرد پر کنید.

۶-۱-۴ گل آرایه به کمک شمع

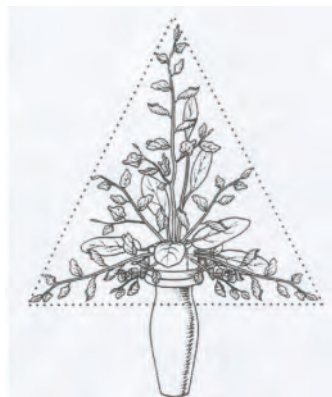
نمونه‌ی این نوع گل آرایه به صورت افقی تزئین شده است. برای تزئین از شمع در تمام نمونه‌ها

برای آرایش زیبا و مناسب گل‌ها از اصول خاصی استفاده می‌کنند که گل آرایه نام دارد. با رعایت اصول گل آرایه، گل‌های طبیعی یا مصنوعی را برای هر مناسبت و هر مکان خاصی می‌توان تزئین کرد. تزئین گل‌ها به صورت حلقه، پایه، تابلو، تاج گل و دسته گل انجام می‌گیرد.

۶-۱ اصول و روش‌های گل آرایه صحیح

۶-۱-۱ گل آرایه به فرم مثلث

این گل آرایه به فرم یک طرفه است و برای این منظور ابتدا گل‌ها را به صورت مثلث روی اسفنج قرار دهید و مابین آن‌ها را با برگ‌های تزئینی و شکوفه و گل‌های ریز پر کنید. برای پشت و اطراف کار می‌توانید از برگ‌های درشت ترکمک بگیرید.

۶-۱-۲ گل آرایه به فرم نیم دایره

در این شیوه از گل آرایه، از یک نیم دایره فرضی و گل‌هایی با شاخه‌های یک اندازه استفاده کنید. اسفنج را به صورت نیم دایره حالت دهید و گل‌ها را در تمام جهات دایره بگذارید و شاخه گلی را برای ارتفاع نیم دایره انتخاب کنید. فضای فرضی را در نظر بگیرید و کل فضا را با گل‌ها

۶-۱-۶ گل آرایی به فرم یک طرفه یا L

برای این نوع گل آرایی خط فرضی L را انتخاب و آغاز مسیر را با دو برگ بزرگ مشخص کنید.

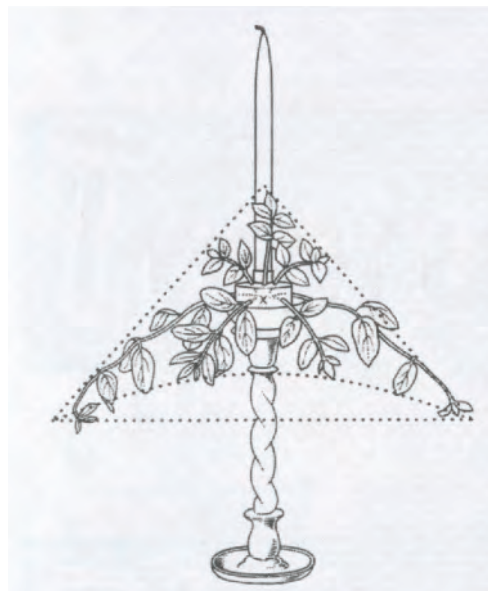
در صورت کوتاه بودن شاخه گل یا برگ می توان به آن سیم یا چوب اضافه کرد. گل یا برگ های کوتاه می توان در مسیر قرار دهید. در زاویه ی کنار L می توان از چند شاخه گل بزرگتر استفاده کرد. از این روش برای گل آرایی گل هایی نظیر شب بو و گلابول که دارای شاخه هایی با شکوفه های متعددند، استفاده می شود.

۶-۱-۷ گل آرایی به فرم مخروطی

این نوع گل آرایی برای ساخت درختچه ها، دسته ی گل عروس و آرایش فانتری گل مناسب است. دو اسفنج را به هم متصل کنید و فرم مخروطی را با کارد ایجاد نمایند. روی سطح اسفنج را با انواع گل و برگ های ریز می توان تزئین کرد. از این روش برای گل آرایی گل هایی نظیر لیلیوم، رز و مارگریت استفاده می شود.

مخصوصاً نیم دایره ی رو به پایین و حالت افقی روی پایه و یا فرم S می توان استفاده کرد. شمع را داخل اسفنج قرار دهید سپس به تزئین دور شمع پردازید.

۶-۱-۵ گل آرایی به فرم بادبزنی

این گل آرایی نوعی تزئین یک طرفه است که گل ها همه به یک سمت و سو قرار گرفته اند و فضای نیم دایره ی یک طرفه ی فرضی را پر می کند. مجدداً می توان مابین گل ها یک ردیف گل یا به صورت تکی گل هایی را اضافه کرد و ما بین آن ها را با برگ های تزئینی و گل های ریز پر کرد. اطراف بادبزنی را با برگ های درشت پر کنید. از شاخه های خشک برای تزئین لبه های بادبزنی می توان استفاده کرد.

می‌شود. در این سبک سیمی را به صورت S فرم می‌دهید و با چسب گرم به دور ظرف متصل کنید. سپس اطراف سیم را با شاخه‌های گل و برگ تزیین نمایید

۱۰-۱-۶ گل آرایی روی میز غذاخوری

این نوع گل آرایی به صورت دوکی شکل روی اسفنج انجام می‌گیرد. شاخه‌هایی که در سرو ته دوک قرار گرفته‌اند، بلندتر و هرچه به سمت وسط دوک نزدیک می‌شوید شاخه‌های کوتاه‌تر روی اسفنج قرار می‌گیرد. در این شیوه از گل‌های درشت مانند لیلیوم که به صورت تکی روی شاخه قرار گرفته‌اند، می‌توان استفاده کرد. روی سطح میز به صورت دوک نیمه شده بزرگ فرضی با شاخه‌های گل پُر می‌شود. گل‌ها را حساب شده در فضای فرضی فرو کنید تا حجم دل‌خواه ایجاد شود.

۸-۱-۶ گل آرایی به فرم خطی

این نوع گل آرایی به صورت افقی یا عمودی روی اسفنج کشیده و باریک انجام می‌گیرد. هرچه به سرخط آرایش گل نزدیک می‌شوید، می‌توانید ساقه‌ها را کمی بلندتر انتخاب کنید و تزیین دو طرفه‌ای را در دو سمت خط افقی یا عمودی انجام دهید، لابه لای گل‌ها را با برگ‌های کوتاه و برگ‌های پخش و گل‌های ریز پُر کنید. در این روش گل آرایی از گل‌هایی نظیر سوسن که همراه با گل‌های ریزتری مانند رز همراه باشند، استفاده می‌شود.

۹-۱-۶ گل آرایی به فرم مارپیچ یا S

این نوع گل آرایی برای انواع سبد و پایه‌های فرغزّه مناسب است. در مرکز این گل آرایی اسفنج روی پایه قرار می‌گیرد. در آغاز جهت چرخش گل‌ها را با انواع گل‌های درشت‌تر مشخص کنید. در این روش گل آرایی از گل‌های ریزی مانند رز باغچه یا غنچه رز همراه با پایه استفاده

هنرجویان تکنیک‌های گل‌آرایی را، که در واقع یک کار تحقیقی است، در مجله، کتاب، عکس، طرح، فیلم و... معرفی کنند.

۶-۲ شیوه‌ی چسباندن کار روی تابلو

۶-۲-۱ اتصال تخت

اتصال تخت، به اتصال مستقیم گل روی تابلو اطلاق می‌شود. در این روش از چسب گرم یا سرد کمک بگیرید و گل‌های بدون ساقه (دم‌گل) را به زمینه‌ی تابلو متصل کنید.

۶-۲-۳ اتصال نیمه برجسته

دو یا چهار سوراخ در سطح تابلو ایجاد کنید و تکه‌ای سیم را پس از رد کردن از سوراخ، بیرون بیاورید. در این صورت روی تابلو دو سوراخ با دو رشته‌ی سیم یا چهار سوراخ با چهار رشته‌ی سیم خواهیم داشت. مقداری خمیر را در وسط تابلو بگذارید و سیم را از داخل خمیر رد کنید. سپس دو رشته‌ی سیم را به هم تاب دهید، به صورتی که سیم داخل خمیر قرار بگیرد و از افتادن خمیر پس از خشک شدن آن جلوگیری شود. ضمناً باید سطح مناسبی برای نصب گل ایجاد کرد و آن‌گاه ساقه‌ی گل‌ها را داخل خمیر فرو کنید تا برجستگی مناسبی به کار شما داده شود.

۶-۲-۲ اتصال نیمه تخت

به اتصال غیر مستقیم روی تابلو اطلاق می‌شود. با کمک گرفتن از مقداری خمیر می‌توان گل‌ها را روی تابلو منتقل کرد. چهار سوراخ روی تابلو ایجاد کنید و مقداری اسفنج یا خمیر را چسب بزنید و روی تابلو بچسبانید و سپس با سیم خمیر را محکم به تابلو ببندید. آن‌گاه ساقه‌ی کوتاه شده‌ی گل را داخل خمیر فرو کنید.

۴-۲-۶ اتصال برجسته

چهار سوراخ روی تابلو ایجاد کنید. چهار رشته سیم از داخل سوراخ‌ها بیرون بیاورید. یک دوم قالب اسفنج را با چسب روی چهار سوراخ ایجاد شده روی تابلو بچسبانید و سیم‌ها را از وسط اسفنج بیرون آورید و محکم به هم تاب دهید تا اسفنج به زمینه‌ی تابلو کاملاً متصل و محکم شود. از مقداری توری مرغی، خزه یا پوشال روی اسفنج استفاده کنید و از اطراف، توری را تا حد دل‌خواه بکشید و از سوراخ‌های ایجاد شده روی تابلو رد نمائید و سعی کنید تا کاملاً اسفنج و توری روی تابلو به کمک سیم محکم شود. می‌توانید با چسب، ساقه‌ی گل را داخل اسفنج فرو کنید به این صورت بر جستگی مناسب را برای نمایش گل روی تابلو ایجاد نمایید.

فعالیت عملی ۲

- به گروه‌های پنج نفری تقسیم شوید و هر گروه یکی از روش‌های گل‌آرایی را اجرا کنید.

چکیده

۱- گل‌آرایی صحیح به روش‌های زیر صورت می‌گیرد:

الف) گل‌آرایی به فرم مثلث

ب) گل‌آرایی به فرم نیم دایره

ج) گل‌آرایی به فرم گرد

د) گل‌آرایی به کمک شمع

ه) گل‌آرایی به فرم باد بزن

ی) گل‌آرایی به فرم یک طرفه یا L

ل) گل‌آرایی به فرم مخروطی

م) گل‌آرایی به فرم خطی

ن) گل‌آرایی به فرم مارپیچ یا S

ر) گل‌آرایی روی میز غذا خوری

۲- شیوه‌ی چسباندن کار روی تابلو به صورت تخت،

نیمه تخت، برجسته و نیمه برجسته انجام می‌شود.

آزمون پایانی نظری

۱- گل آرایبی به فرم مثلث.....

- الف) چرخشی انجام گرفته و از یک نیم دایره‌ی فرضی و شاخه گل‌های یک طرفه تشکیل شده است.
ب) به فرم یک طرفه است و گل‌ها به صورت سه گوش روی اسفنج گذاشته می‌شود.
ج) خط فرضی L را انتخاب نمائید و در آغاز، مسیر را با دوبرگ مشخص و با گل پُر کنید.
د) به صورت افقی یا عمودی روی اسفنج کشیده و باریک انجام می‌شود.

۲- در گل آرایبی روی میز غذا خوری سطح میز را به صورت..... در نظر می‌گیریم

- الف) فضای فرضی دوکی شکل افقی
ب) S یا مارپیچ
ج) L یا یکطرفه
د) مخروطی

۳- برای ثابت کردن گل‌ها روی تابلو،.....

- الف) اسفنج را با چسب چوب آغشته کنید و روی تابلو بگذارید.
ب) با چسب گرم اسفنج را روی تابلو بچسبانید
ج) چهار سوارخ ایجاد کنید و اسفنج را چسب بزنید و با سیم به سطح تابلو ببندید.
د) اسفنج را چسب بزنید و با مقداری خمیر به سطح تابلو بچسبانید.

۴- در اتصال نیمه تخت.....

- الف) قالب اسفنج را با چسب به تابلو بچسبانید.
ب) مقداری خمیر با چسب روی تابلو قرار گرفته است.
ج) مقداری خمیر با چسب روی تابلو قرار گرفته است و سیمی که آن را به تابلو بسته باشد.
د) گل‌ها را با چسب به تابلو بچسبانید

آزمون پایانی عملی

- ۱- هنرجویان را به گروه‌های پنج نفری تقسیم کنید و هر گروه یکی از روش‌های گل آرایبی روی تابلو را انتخاب نمایند و در کلاس اجرا کنند.

واحد کار اول

- ۱- گل مریم، گل لیلیوم، گل نرگس شیراز، گل رز، گل مینا و...
- ۲- گل‌سازی با خمیر چینی، گل‌سازی بلندر، گل‌سازی گل‌های چرمی، گل‌سازی گل‌های شیشه‌ای، گل‌سازی گل‌های رؤیایی، گل‌سازی گل‌های ترک ودانه بلوری، گل‌سازی گل‌های پارچه‌ای، گل‌سازی گل‌های کاغذی و گل‌سازی گل‌های ایتالیایی
- ۳- هر گل از اجزای مختلفی تشکیل شده است که عبارت انداز:
کاسبرگ، گل‌برگ، پرچم، تخمدان، مادگی، ساقه، غنچه، گلبرگ و...
- ۴- ۱- روش سنتی پخت خمیر است که در این روش برای تهیه‌ی خمیر از نان باگت، خمیرهای خام و خمیرهای شور استفاده می‌شود.
- ۲- روش مدرن پخت خمیر است که در این روش از وسایلی مانند آرد نشاسته و چسب چوب، گلیسیرین و... استفاده می‌شود.

واحد کار دوم

- ۱- سیم گل‌سازی، اتوی برقی، انواع روبان، انواع پارچه، قیچی و انبردست، رنگ، چسب و ...
- ۲- به‌طور کلی سه روش برای آهارزدن پارچه وجود دارد، یکی از این روش‌ها عبارت است از:
یک لیوان آب سرد داخل ظرف بریزید. دو قاشق غذاخوری کاملاً پُر پودر ژلاتین به آن اضافه کنید کمی آن را مخلوط کنید و روی حرارت بگذارید و هم بزنید تا دانه‌های ژلاتین در آب حل شود. پس از کمی خنک شدن، یک متر پارچه داخل مواد آهار بگذارید با دست آن را کاملاً به همه جای پارچه برسانید، به صورتی که پارچه کاملاً به مواد آهار آغشته شود. پارچه را روی بند رخت آویزان کنید تا کاملاً خشک شود.
- ۳- برای آن که برگ حالت طبیعی داشته باشد برش برگ را روی پارچه ایجاد کنید. سپس تکه سیمی در قسمت وسط برگ بچسبانید و با اتوی سر صاف دو طرف سیم را از پشت اتو بزنید تا برجستگی رگبرگ وسط ایجاد شود. در این حالت باید طرف سیم دار برگ به سمت زیر قرار گیرد و از طرف بدون سیم برای اتو زدن استفاده کنید.

واحد کار سوم

- ۱- گود کردن داخل گل برگ‌ها با سمبه انجام می‌شود.
- ۲- ابتدا مقداری رنگ داخل خمیر بزنید به رنگ ملایم رنگ آمیزی کنید. برای سایه زدن روی گل برگ‌ها پس از خشک شدن گل با قلم مو سایه‌های دل خواه را روی گل بزنید.

واحد کار چهارم

- ۱- انواع فوم، رنگ روغنی، سیم، خمیر گل چینی، اتوی خانگی، قیچی کوچک و بزرگ و ...
- ۲- با باد سشوار با آب و پودرشوینده آن را نظافت می‌کنیم.

واحد کار پنجم

- ۱- کاغذ کالک، چسب مایع، پرچم گل، کاغذ کشی سفید، رنگ روغن، خودکار بدون جوهر، پاستل روغنی یا مداد شمعی و غلط گیر
- ۲- برای کشیدن الگو از ورق رادیولوژی استفاده کنید، به این صورت که ابتدا الگوی دل خواه را روی ورق رادیولوژی قرار دهید و دور آن را با خودکار خط بکشید. بعد با دقت برش بزنید، سپس الگو را روی ورقه‌ی کالک بگذارید و دور الگو را با مداد شمعی یا غلط گیر خط بکشید.
- ۳- لبه‌ی گل برگ را از روی لبه‌ی قیچی یا چاقویی که تیز نباشد عبور دهید و با انگشت شست گل برگ را محکم نگه دارید تا حالت پیدا کند.

واحد کار ششم

- ۱- گل آرایبی در سخن به معنی آراستن گل‌ها با شیوه‌ی صحیح است.
- ۲- همان‌گونه که هر هنری دارای ویژگی و سبک خاصی است گل آرایبی نیز به شیوه‌های مختلفی ارائه می‌شود. به طور کلی می‌توان آن را به سه گروه ویژه تقسیم کرد:
روش کلاسیک یا سنتی، روش شرقی و مدرن.
برخی از طرح‌های رایج در گل آرایبی سنتی یا کلاسیک عبارت‌اند از:
گل آرایبی خطی
گل آرایبی به شکل مخروط
گرد یا کروی
طرح بادبزنی

گل آرایبی با شمع
حلقه و آویزهای دیواری
دسته های گل

کشیده بیضی یا لوزی
گل آرایبی مثلث
یک طرفه یا L
هلال یا نیم دایره
منحنی یا طرح S

پاسخنامه‌های آزمون‌های
پایانی نظری

واحد کار اول

- ب-۱
- د-۲
- ب-۳
- د-۴
- د-۵
- د-۶

واحد کار دوم

- ج-۱
- د-۲
- ج-۳
- الف-۴

واحد کار سوم

- ب-۱
- ج-۲
- ج-۳
- د-۴
- ج-۵
- ب-۶
- د-۷
- د-۸

واحد کار چهارم

۱- ب

۲- د

۳- ب

۴- د

واحد کار پنجم

۱- ج

۲- الف

۳- ج

۴- د

واحد کار ششم

۱- ب

۲- الف

۳- ج

۴- د

- ۱- معزز ناهید، گنجینه‌ی جامع گل چینی، اصفهان، انتشارات بصائر، چ ۸، ۱۳۸۳
- ۲- معزز ناهید، بلندر خشک گنجینه‌ی جامع گل‌های بلندر پیشرفته‌ی ۳، اصفهان، انتشارات بصائر، چ ۳، ۱۳۸۳
- ۳- معزز ناهید، گنجینه‌ی جامع گل‌های بلندر پیشرفته‌ی ۲، اصفهان، انتشارات بصائر، چ ۷، ۱۳۸۴
- ۴- معزز ناهید، گنجینه‌ی گل‌سازی ۳ (آموزش و ساخت انواع گل‌سازی با پارچه و روبان)، اصفهان، انتشارات بصائر- چ ۲، ۱۳۷۹
- ۵- معزز ناهید، گنجینه‌ی گل‌سازی ۲، اصفهان، انتشارات بصائر، چ ۲، ۱۳۷۸
- ۶- معزز ناهید، گنجینه‌ی گل‌های بلندر، اصفهان، انتشارات بصائر، چ ۱۰، ۱۳۸۴
- ۷- معزز ناهید، گنجینه‌ی گل‌های ترک و دانه بلوری همراه با آموزش گل‌های خشک کاغذی، اصفهان، انتشارات بصائر.
- ۸- معزز ناهید، گل‌های چرمی و زیر خاکی (گردی آمریکایی)، اصفهان، انتشارات بصائر

- هم‌نشینی با گل‌ها، زهره زمردیان، چ ۱، ۱۳۸۴
- گل‌سازی با پارچه، منتخب صبا (اسفندیاری)، چ ۱۳۷۶، انتشارات صبا
- گل‌های خمیری، منتخب صبا (اسفندیاری)، چ ۹، ۱۳۷۶
- سی‌دی آموزشی گنجینه‌ی گل‌ها، مؤلف ناهید معزز، آموزش گل‌های چینی
- سی‌دی آموزشی گل‌های بلندر مؤلف ناهید معزز، آموزش گل‌های بلندر